

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Interne evaluatie van de straf- rechtelijke aanpak van *Gökmen T.*

Leerevaluatie Politie, Reclassering Nederland, de Dienst Justitiële
Inrichtingen en het Openbaar Ministerie

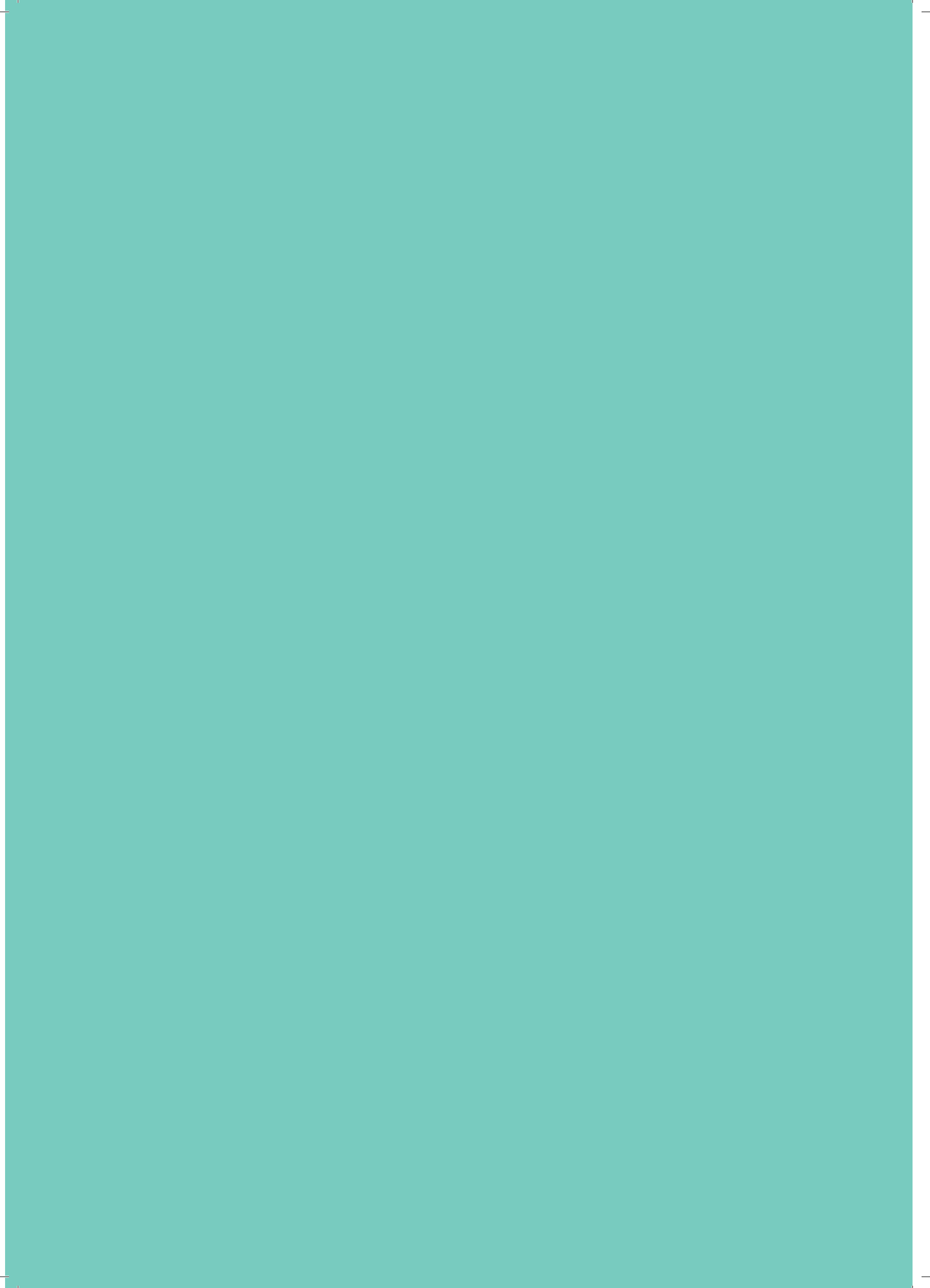
DEEL A

September 2020

Voorwoord

Op 18 maart 2019 werd Nederland opgeschrikt door de aanslag in Utrecht. Alle reden tot evalueren van deze gebeurtenis, die veel impact heeft gehad. In deze zogenoemde evaluatie (A) hebben betrokken organisaties in kaart gebracht hoe de strafrechtelijke aanpak is geweest en welke beslissingen er al dan niet zijn genomen voorafgaand aan het incident. Degenen die betrokken zijn bij het opstellen van dit rapport hebben hun werkzaamheden uitgevoerd in het besef, dat de bevindingen voor de nabestaanden van de slachtoffers van bijzondere betekenis zijn. Zij spreken hun medeleven met hen uit.

Inhoud

Voorwoord	3
1 Aanleiding, afbakening evaluatie, vraag en aanpak	6
1.1 Aanleiding	7
1.2 Afbakening	7
1.3 Doelstelling en evaluatievraag	7
1.4 Evaluatieaanpak	8
1.5 Leeswijzer	8
2 Chronologisch overzicht van de gebeurtenissen op hoofdlijnen	10
2.1 Inleiding	11
2.2 Persoonsbeschrijving van T.	11
2.3 De tijdlijn vanaf de aangifte op 18 juli 2017	11
3 Analyse van de beslissingen die zijn genomen ten aanzien van T. in relatie tot zijn strafrechtelijk verleden	20
3.1 Inleiding	21
3.2 De (schorsing van de) voorlopige hechtenis	21
3.2.1 Relevante wet- en regelgeving en uitgangspunten	21
3.2.2 Verloop van de casus	22
3.2.3 Afrondend	23
3.3 De ISD-maatregel	24
3.3.1 Persoonsgerichte aanpak	24
3.3.2 ZSM	25
3.3.3 Afrondend	27
3.4 Het Zorg- en Veiligheidshuis	27
4 Beschouwing en reflectie	30
4.1 Inleiding	31
4.2 Hoe zit het rechtssysteem in elkaar?	31
4.3 Wat betekent dit voor de onderhavige casus?	31
4.4 Reflectie vanuit de betrokken organisaties	31
5 Conclusies en aanbevelingen	34
5.1 Conclusies	35
5.1.1 Geen totaalbeeld	35
5.1.2 Meer zaakgerichte dan persoonsgerichte aanpak	35
5.2 Aanbevelingen	35
5.2.1 Verbeter de informatievoorziening	35
5.2.2 Verbeter de informatiedeling in de gehele keten	35
5.2.3 Onderzoek de persoonsgerichte aanpak bij stelselmatige daders/veelplegers	36

Aanleiding, afbakening
evaluatie, vraag en aanpak

1.1 Aanleiding

Op 18 maart 2019 vindt in Utrecht op het 24 Oktoberplein een aanslag in een tram plaats, waarbij vier doden en meerdere gewonden vallen. Al snel komt Gökmen T. (verder T.) in beeld als pleger en blijkt hij bekend te zijn bij justitie en politie. De verdachte ontkomt, maar hij wordt later op de dag aangehouden. Deze ernstige gebeurtenis geeft reden tot evalueren.

1.2 Afbakening

Interne evaluaties A, B en C en validatie

Naar aanleiding van de aanslag in Utrecht voeren verschillende betrokken organisaties een interne evaluatie uit.¹ Het betreft:

Evaluatie A

De beslissingen die zijn genomen ten aanzien van T. in relatie tot zijn strafrechtelijk verleden.

Evaluatie B

Het onderkennen, uitwisselen en opvolgen van signalen waaruit zou kunnen blijken dat T. mogelijk geradicaliseerd was, psychische problematiek had en/of geweldsbereid was.

Evaluatie C

Het functioneren van de nationale crisisorganisatie.

Vanwege het belang van een goede evaluatie, de (zeldzaamheid van de) omvang van het optreden door de hulpdiensten en de bestaande vragen over hoe de verdachte in beeld was bij de betrokken organisaties, valideert de Inspectie Justitie en Veiligheid (hierna: de Inspectie) alle interne evaluaties.

Dit rapport betreft Evaluatie A.

Betrokken ketenpartners

De betrokken ketenpartners hebben een gezamenlijke, interne leerevaluatie uitgevoerd. Er is enige tijd aan het evaluatietraject gewerkt, het is een gezamenlijk zoekproces geweest hoe de evaluatie het beste kon worden vormgegeven. Onder leiding van ABDTOPConsult zijn op

basis van het door de ketenpartners verrichte voorwerk de definitieve analyse en aanbevelingen tot stand gekomen, waar de betrokken organisaties zich gezamenlijk achter kunnen scharen. De evaluatie wordt ter validatie voorgelegd aan de Inspectie JenV.²

Het OM maakt deel uit van het strafrechtelijk systeem waarvan bepaalde elementen in deze evaluatie nader worden beschouwd. Daarom valt het functioneren van het strafrechtelijk systeem wel onder de reikwijdte van de evaluatie. In de evaluatie wordt *geen* oordeel gegeven over de beslissingen van rechters en officieren van justitie in de onderhavige casus.

Het OM, de politie en de gemeente Utrecht waren daarnaast betrokken bij de evaluaties (B) en (C). De DJI was ook betrokken bij evaluatie (B).

De Inspectie valideert deze evaluatie, hoewel zij geen wettelijke toezichttaak heeft ten aanzien van het OM.³ Bevindingen van de Inspectie ten aanzien van de kwaliteit van de taakuitvoering door de politie of andere ketenpartners kunnen het OM in staat stellen om zijn taak ten aanzien van toezicht op de gezagsuitoefening met betrekking tot de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde in te vullen. Ook kunnen de bevindingen van de Inspectie die betrekking hebben op het functioneren van de (strafrecht)keten, het OM als ketenpartner inzicht bieden in eventuele knelpunten.

1.3 Doelstelling en evaluatievraag

Doelstelling

Deze evaluatie heeft als doel om als ketenpartners gezamenlijk in retrospectief te kijken hoe zij al dan niet betrokken waren bij T., welke beslissingen al dan niet zijn genomen in relatie tot zijn strafrechtelijk verleden en welke leerervaringen hieruit zijn te destilleren.

Evaluatievraag

De centrale vraag van deze evaluatie luidt:

*Welke beslissingen hebben de betrokken organisaties al dan niet genomen ten aanzien van T. in relatie tot zijn strafrechtelijk verleden en welke leerervaringen zijn hieruit te trekken?*⁴

¹ Kamerstukken II, 2018/19, 28 684, nr. 554, p. 6 en verder.

² <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2019/04/24/tk-nadere-informatie-naar-aanleiding-van-de-aanslag-utrecht-18-maart-2019/tk-nadere-informatie-naar-aanleiding-van-de-aanslag-utrecht-18-maart-2019.pdf>

³ Vgl. Validatie evaluaties schietincident Utrecht 18 maart 2019, Plan van aanpak van 27 mei 2019, pagina 3. Zie verder het 'Afstemmingsprotocol Openbaar Ministerie – Inspectie Justitie en Veiligheid 2019'.

⁴ Zie Kamerbrief over 'Nadere informatie naar aanleiding van de aanslag Utrecht 18 maart 2019' van 24 april 2019, p. 7.

Het begrip beslissingen wordt in deze evaluatie ruim geïnterpreteerd, te weten niet alleen beslissingen die in een strafrechtelijke procedure zijn genomen, maar ook bijvoorbeeld beslissingen over het wel of niet bespreken van een casus, het wel of niet registreren en delen van informatie en het wel of niet uitsturen van uitnodigingen naar T. Onder het strafrechtelijk verleden wordt naast de justitiële documentatie van T. ook antecedenten- en contextinformatie verstaan waaronder mutaties, meldingen en informatie over eerdere contacten in het kader van het opmaken van een reclasseringsadvies of Pro Justitia-onderzoek.

1.4 Evaluatieaanpak

Om tot de beantwoording van de evaluatievraag te komen, hebben de betrokken organisaties de volgende aanpak afgesproken.

Documentenanalyse

De betrokken organisaties inventariseerden de aanwezigingen van het OM en de werkinstructies en richtlijnen van de betrokken organisaties. De relevante aanwijzingen, werkinstructies en richtlijnen zijn betrokken bij de evaluatie.

Tijdslijn

Alle betrokken organisaties hebben gegevens overlegd waarin de gebeurtenissen chronologisch beschreven zijn, zodat een gezamenlijke tijdslijn kon worden opgesteld. De evaluatie is gebaseerd op informatie die is aangeleverd door het OM, de politie, de reclassering en de DJI.

Evaluatiesessies en analyse

De betrokken organisaties hebben in wisselende samenstelling de gebeurtenissen geëvalueerd tijdens een aantal evaluatiesessies.

Ter beantwoording van de evaluatievraag hebben de betrokken organisaties zich geconcentreerd op de periode vanaf de aangifte van verkrachting tegen T. op 18 juli 2017 tot en met de aanslag op 18 maart 2019. Vervolgens hebben de betrokken organisaties de gebeurtenissen in samenhang geëvalueerd en opgesplitst in de onderdelen: de (schorsing van de) voorlopige hechtenis, het kopstootincident, de ISD-maatregel (ISD = Inrichting voor Stelselmatige Daders) en het Zorg- en Veiligheidshuis.

Daarbij is ook kennis genomen van de conclusies en aanbevelingen uit eerdere onderzoeken, zoals het rapport 'Het rapport van de onderzoekscommissie strafrechtelijke beslissingen Openbaar Ministerie naar aanleiding van de zaak-Bart van U.' uit 2015⁵ en het onderzoek 'Meer bekend maakt meer bemind - Over ZSM en de samenwerking met de Veiligheidshuizen' uit 2016⁶. (ZSM staat voor Zorgvuldig, Snel en op Maat).

Politiegegevens

Naast de gebeurtenissen die hebben geleid tot een vermelding op de justitiële documentatie komt T. veelvuldig voor in de gegevens van de politie. Daarbij moet onderscheid worden gemaakt tussen het vastleggen van de dagelijkse bevindingen, zoals hulpverzoeken, meldingen, aangiftes, etc. en het vastleggen van informatie over personen die verdachte zijn. Ten aanzien van de eerste categorie vastleggingen zijn sommige meldingen, zoals de melding overlast op 16 november 2017, wel opgenomen in het chronologisch overzicht in hoofdstuk 2 voorzover zij bijdroegen aan de leerervaring.⁷

Rapport

De conceptevaluatie is ter verificatie voorgelegd aan de gemeente Utrecht. Na afronding van de evaluatie is het rapport door het betrokken directoraat-generaal aan de ministers van Justitie en Veiligheid en voor Rechtsbescherming aangeboden. Evaluatie A en B dienen in onderlinge samenhang met elkaar te worden gezien. Evaluatie A gaat niet in op het onderwerp radicalisering.

1.5 Leeswijzer

Deze evaluatie (A) bestaat uit vijf hoofdstukken.

Na dit eerste inleidende hoofdstuk bevat hoofdstuk twee het chronologisch overzicht van de gebeurtenissen op hoofdlijnen. In hoofdstuk drie analyseren de betrokken organisaties welke beslissingen zij al dan niet hebben genomen ten aanzien van T. in relatie tot zijn strafrechtelijk verleden. Na een beschouwing en reflectie in hoofdstuk vier bevat hoofdstuk vijf de conclusies en aanbevelingen.

⁵ Zie <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/blg-538215>.

⁶ Zie <https://www.inspectie-jenv.nl/Publicaties/rapporten/2016/12/23/meer-bekend-maakt-meer-bemind---over-zsm-en-de-samenwerking-met-de-veiligheidshuizen>.

⁷ Incidenten in de PI's waar T. heeft verbleven zijn, met uitzondering van het kopstootincident, niet opgenomen in hoofdstuk 2, maar wel in de evaluatie B.

2

Chronologisch overzicht
van de gebeurtenissen op
hoofdlijnen

2.1 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat op hoofdlijnen een chronologisch overzicht van de gebeurtenissen die zich hebben voorgedaan tussen 18 juli 2017 (de dag waarop aangifte van verkrachting is gedaan tegen T.) en 18 maart 2019 (de dag van de aanslag), en beschrijft welke organisaties daarbij een rol hadden.

De tijdlijn start dus in 2017 bij een niet-afgeronde, lopende zaak te weten een zedenzaak, omdat de aangifte van verkrachting het startpunt was voor het moeten nemen van beslissingen ten aanzien van T. in de periode voorafgaand aan de aanslag. Om een beeld te geven van de periode vóór 18 juli 2017 wordt gestart met een korte persoonsbeschrijving van T. waarin een aantal feiten is samengevat⁸.

2.2 Persoonsbeschrijving van T.

Ook vóór 2017 is T. geregeld met Politie, OM, DJI en reclassering in aanraking gekomen en zijn hem tijdens zijn verblijf in de PI meerdere disciplinaire straffen opgelegd zoals ook beschreven in evaluatie (B). Hij heeft een langdurige criminele historie, waarbij het voornamelijk veelvoorkomende criminaliteit betrof zoals vermogensdelicten. Er is sprake van een gedragspatroon van opsluiten-vrijlaten-straftbare feiten plegen-veroordelen-opsluiten.

Ook is T. te typeren als iemand die zorgmijndend en weinig coöperatief is. Hij heeft meerdere malen werkstraffen niet (volledig) uitgevoerd en niet meegewerkt aan psychologische onderzoeken en reclasseringsadviezen. Zo is in 2003 reeds één werkstraf negatief geretourneerd, in 2007 heeft T. één werkstraf positief afgerond en in 2016 zijn twee werkstraffen negatief geretourneerd. Daarnaast heeft hij in 2002 één keer en in 2014 drie keer niet meegewerkt aan de totstandkoming van een adviesrapportage.

T. is verschillende malen aangehouden voor bedreiging. Meerdere malen zijn messen aangetroffen bij hem, al dan niet in combinatie met andere inbrekerswerktuigen. In 2013 is bij hem eenmalig een vuurwapen aangetroffen. Voor het voorhanden hebben hiervan is hij in april 2014 veroordeeld.

T. is voor vrijwel alle delicten waarvoor hij is aangehouden, veroordeeld. Daarbij is in zijn strafrechtelijke historie geen

ontwikkeling te zien, in de zin van structurele verzwaring van delicten, noch een toename in de mate van geweldgebruik. Het geweld dat T. toepaste was vrijwel altijd het gevolg van een conflict op verzet bij aanhouding. Er waren signalen van alcohol- en drugsgebruik. T. werd enkele malen door partijen als verward, onvoorspelbaar en (verbaal) agressief getypeerd.

2.3 De tijdlijn vanaf de aangifte op 18 juli 2017

2017

18 juli 2017 – aangifte van verkrachting tegen T.

Een vrouw met wie T. een seksuele relatie heeft, doet op 18 juli 2017 aangifte van verkrachting.

21 augustus 2017 – vervolggesprek en aangifte van bedreiging tegen T.

Aangeefster heeft op 21 augustus 2017 een vervolggesprek met de politie en doet tevens aangifte van bedreiging tegen T.

T. zou een kennis van aangeefster hebben benaderd en gezegd hebben dat de aangeefster dood moest (vanwege het doen van aangifte) en daarbij een mes getoond hebben.

24 augustus 2017 – aanhouding en inverzekeringstelling T. (zedenzaak)

T. wordt op 24 augustus 2017 aangehouden en in verzekering gesteld op verdenking van verkrachting.

25 augustus 2017 – voorgeleiding T.

T. wordt op 25 augustus 2017 voorgeleid aan de rechter-commissaris, die de rechtmatigheid van de inverzekeringstelling van T. toetst. Volgens de rechter-commissaris is de inverzekeringstelling rechtmatig.

Voorafgaand aan de voorgeleiding probeert de reclassering in het kader van vroeghulp een inschatting te maken van welke problemen er spelen. Er zou volgens de vordering inbewaringstelling sprake zijn van psychische problematiek en/of overmatig alcohol- en/of drugsgebruik.

T. laat de reclasseringswerker weten geen contact te willen met de reclassering.

⁸ Sommige gebeurtenissen die zich vóór 18 juli 2017 hebben voorgedaan zijn wel meegenomen in het chronologische overzicht behorende bij evaluatie (B).

29 augustus 2017 – voorgeleidingsconsult NIFP en inbewaringstelling T.

Het NIFP voert een zogenaamd voorgeleidingsconsult⁹ uit dat resulteert in een advies aan de officier van justitie over het type persoonlijkheidsonderzoek.

In het consult wordt beschreven dat T. niet het achterste van zijn tong laat zien. Evidente aanwijzingen voor psychiatrische pathologie in engere zin worden niet gevonden.¹⁰ Wel zijn er aanwijzingen voor een antisociale persoonlijkheidscomponent en voor problematisch middelengebruik. Daarnaast lijkt T. volgens het consult niet goed te functioneren op meerdere levensgebieden (MAVO niet afgerond, wisselende baantjes). Ten slotte is er volgens het consult sprake van een uitgebreid strafblad van elf pagina's en niet geslaagde reclasseringsadviezen en werkstraffen. Met dat laatste wordt bedoeld eerdere taakstraffen die niet (volledig) zijn uitgevoerd en het eerder niet mee willen werken aan het opstellen van een reclasseringsadvies.

T. wordt op 29 augustus 2017 voorgeleid aan de rechter-commissaris, die zijn inbewaringstelling beveelt voor veertien dagen. Volgens de rechter-commissaris is er sprake van recidivegevaar. Daarnaast verzoekt de rechter-commissaris de officier van justitie om vóór 11 september 2017 verschillende onderzoekshandelingen uit te laten voeren.

30 augustus 2017 – aanvraag reclasseringsadvies (zedenzaak)

De officier van justitie vraagt op 30 augustus 2017 een reclasseringsadvies aan ten behoeve van het onderzoek ter terechtzitting.¹¹

31 augustus 2017 – aanvraag Pro Justitia-onderzoek (zedenzaak)

De officier van justitie overlegt op 31 augustus 2017 met het NIFP over het type persoonlijkheidsonderzoek.

Het NIFP adviseert de officier van justitie mede op basis van het voorgeleidingsconsult een Pro Justitia-onderzoek aan te vragen waarbij een psycholoog die is aangesloten bij het Nederlands Register voor Gedragsdeskundigen ambulant de geestelijke toestand van T. onderzoekt.

De officier van justitie volgt dit advies op en vraagt een Pro Justitia-onderzoek aan.

6 september 2017 – benoeming psycholoog

Het NIFP koppelt op 6 september 2017 een psycholoog aan T.

7 september 2017 – gevangenhouding T.

De officier van justitie vordert op 7 september 2017 de gevangenhouding van T. De raadkamer beveelt de gevangenhouding voor de duur van negentig dagen.

21 september 2017 – verzoek tot opheffing/schorsing voorlopige hechtenis

De advocaat van T. verzoekt op 21 september 2017 de voorlopige hechtenis op te heffen dan wel te schorsen.

Volgens de advocaat ontbreken de ernstige bezwaren en moet er ernstig rekening worden gehouden met de mogelijkheid dat T. bij de tenuitvoerlegging van het bevel tot gevangenhouding langere tijd van zijn vrijheid beroofd zal blijven dan de duur van een eventueel nog op te leggen straf of maatregel.¹² Daarnaast laat T. weten zich te zullen houden aan eventuele voorwaarden.

De officier van justitie verzet zich tegen het verzoek van de advocaat.

De raadkamer beveelt de schorsing van de voorlopige hechtenis van T. onder voorwaarden ingaande op 22 september 2017, omdat T. zich bereid heeft verklaard de voorwaarden na te komen.

De voorwaarden luiden onder meer:

“(…)

- De verdachte verschijnt op iedere oproeping aan hem door of namens de rechter-commissaris of de officier van justitie of enige andere justitiële organisatie;
- De verdachte maakt zich niet aan een strafbaar feit schuldig;
- De verdachte dient mee te werken aan een dubbel persoonlijkheidsonderzoek (NIFP);
- De verdachte dient mee te werken aan het opstellen van een reclasseringsrapport;
- De verdachte heeft een contactverbod met (...).”

22 september 2017 – schorsing voorlopige hechtenis

De uitvoering van het bevel tot voorlopige hechtenis van T. wordt op 22 september 2017 geschorst.

⁹ Dit houdt in dat een psychiater op verzoek van de officier van justitie of de rechtercommissaris een screenend contact heeft met een verdachte en op grond daarvan een advies geeft over onder meer de (on)wenselijkheid van een Pro Justitia-onderzoek en over de onderzoeksvaariant.

¹⁰ Dat wil zeggen geen aanwijzingen voor psychotische of stemmingspathologie.

¹¹ Het Reclasseringswerk wordt uitgevoerd door drie reclasseringsorganisaties (3RO): Reclassering Nederland, de Stichting Verslavingsreclassering GGZ en de Stichting Leger des Heils Jeugdbescherming & Reclassering. Deze aanvraag is gericht aan Reclassering Nederland.

¹² Zie voor wat betreft dat laatste artikel 67a, derde lid, van het Wetboek van Strafvordering (hierna: Sv).

27 september 2017 – schriftelijke uitnodiging NIFP

De Pro Justitia-rapporteur nodigt T. schriftelijk uit voor een enkelvoudig Pro Justitia-onderzoek.

9 oktober 2017 – opnieuw schriftelijke uitnodiging NIFP

De Pro Justitia-rapporteur nodigt opnieuw T. schriftelijk uit voor een enkelvoudig Pro Justitia-onderzoek.

12 oktober 2017 – telefonische reactie

T. heeft telefonisch gereageerd op de uitnodiging van het NIFP. Daarbij heeft hij aangegeven dat hij niet wil meewerken en wil overleggen met zijn advocaat.

17 oktober 2017 – eerste uitnodiging reclassering (zedenzaak)

De reclassering stuurt op 17 oktober 2017 een eerste uitnodiging aan T. teneinde een reclasseringsadvies op te maken voor het onderzoek ter terechtzitting.

25 oktober 2017 – opmaken enkelvoudige Pro Justitia rapportage

De Pro Justitia-rapporteur maakt het enkelvoudig (psychologisch) Pro Justitia-rapport op zonder T. te hebben gesproken op basis van de beschikbare informatie.

26 oktober 2017 – tweede uitnodiging reclassering (zedenzaak)

De reclassering stuurt op 26 oktober 2017 een tweede uitnodiging aan T. teneinde een reclasseringsadvies op te maken voor het onderzoek ter terechtzitting.

26 oktober 2017 – ontvangst bevindingen Pro Justitia-onderzoek (zedenzaak)

De officier van justitie ontvangt op 26 oktober 2017 de bevindingen uit het Pro Justitia-onderzoek. De psycholoog geeft aan geen advies te kunnen uitbrengen over de geestelijke toestand van T., omdat deze niet wenst mee te werken aan het onderzoek.

16 november 2017 – melding overlast

De politie ontvangt op 16 november 2017 een melding dat T. overlast veroorzaakt door alcohol en/of drugsgebruik en mogelijk zou dealen.

18 november 2017 – aanhouding T. (heling)

T. wordt op 18 november 2017 aangehouden op verdenking van heling van een TomTom. De zaak wordt aangemeld bij ZSM.

19 november 2017 – heenzending T. (heling)

ZSM behandelt op 19 november 2017 de heling van de TomTom.

De dienstdoende officier van justitie ZSM neemt over de heling van de TomTom contact op met de officier van justitie in de zedenzaak. De raadkamer van de rechtbank had de voorlopige hechtenis van T. geschorst onder meer onder de voorwaarde dat hij zich niet schuldig zou maken aan enig strafbaar feit.¹³

De officier van justitie in de zedenzaak besluit dat de heling van de TomTom niet wordt aangewend om de opheffing van de schorsing van de voorlopige hechtenis te vorderen. De officier van justitie wil het laten opstellen van het reclasseringsadvies en het Pro Justitia-onderzoek een kans van slagen geven.

De reclassering adviseert de officier van justitie ZSM de zaak te voegen bij de zedenzaak.

De officier van justitie ZSM besluit de zaak zo snel als mogelijk af te handelen en kiest voor het snelrecht. De zedenzaak en de helingzaak lenen zich niet voor samenvoeging, nu het andersoortige feiten betreft. Er is nog geen zittingsdatum bekend in de zedenzaak en de helingzaak leent zich voor het snelrecht.¹⁴

T. wordt op 19 november 2017 heengezonden met een dagvaarding die aan hem wordt betekend in persoon.

28 november 2017 – veroordeling T. (heling)

De politierechter veroordeelt T. op 28 november 2017 voor het helen van een TomTom tot een onvoorwaardelijke gevangenisstraf van twee weken.

T. gaat hiertegen in hoger beroep.

2018

28 juni 2018 – derde uitnodiging reclassering (zedenzaak)

De reclassering stuurt op 28 juni 2018 een derde uitnodiging aan T. teneinde een reclasseringsadvies op te maken voor het onderzoek ter terechtzitting. Op dat moment is er nog geen zittingsdatum bekend.¹⁵

De uitnodiging wordt gestuurd naar een niet eerder bekend geworden adres.

¹³ Zie hiervoor onder 21 september 2017.

¹⁴ Bij snelrecht staat een verdachte binnen 17 dagen voor de rechter.

¹⁵ De reclassering gaat volgens de interne richtlijn in beginsel uit van minimaal twee pogingen om in contact te komen met een verdachte. Zie hierover ook paragraaf 3.1.2.

29 juni 2018 – melding overlast

De politie ontvangt op 29 juni 2018 een melding dat T. overlast veroorzaakt. Er zou sprake zijn van verward gedrag.

6 juli 2018 – vierde uitnodiging reclassering (zedenzaak)

De reclassering stuurt op 6 juli 2018 een vierde uitnodiging aan T. teneinde een reclasseringsadvies op te maken voor het onderzoek ter terechtzitting.

De uitnodiging wordt opnieuw gestuurd naar het niet eerder bekend geworden adres.

10 juli 2018 – appointering (zedenzaak)

De officier van justitie verzoekt op 10 juli 2018 de zedenzaak te appointeren.¹⁶

30 juli 2018 – retourzending reclassering (zedenzaak) en contact advocaat T.

De reclassering stuurt op 30 juli 2018 de aanvraag tot het opmaken van een reclasseringsadvies ten behoeve van het onderzoek ter terechtzitting retour aan de officier van justitie, omdat er geen contact met T. tot stand is gekomen.

Hierop neemt de officier van justitie in de zedenzaak contact op met de advocaat van T. Deze laat weten dat T. via zijn advocaat te bereiken is.

31 juli 2018 - nieuwe aanvraag reclasseringsadvies (zedenzaak) en vijfde uitnodiging reclassering (zedenzaak)

De officier van justitie vraagt op 31 juli 2018 opnieuw een reclasseringsadvies aan ten behoeve van het onderzoek ter terechtzitting en laat daarbij weten dat T. te bereiken is via zijn advocaat.¹⁷ Op dat moment is er nog geen zittingsdatum bekend.

De reclassering stuurt op 31 juli 2018 een vijfde uitnodiging aan T. teneinde een reclasseringsadvies op te maken voor het onderzoek ter terechtzitting.

1 augustus 2018 - nieuwe aanvraag Pro Justitia-onderzoek (zedenzaak)

De officier van justitie vraagt op 1 augustus 2018 opnieuw een Pro Justitia-onderzoek aan ten behoeve van het onderzoek ter terechtzitting en laat daarbij weten dat T. te bereiken is via zijn advocaat. Op dat moment is er nog geen zittingsdatum bekend.

8 augustus 2018 – benoeming psycholoog

Het NIFP koppelt op 8 augustus 2018 een psycholoog aan T.

14 augustus 2018 – contact advocaat T.

De Pro Justitia-rapporteur heeft contact met de advocaat en heeft zijn gegevens doorgegeven. Met de advocaat wordt afgesproken dat T. vóór 19 september 2018 zal reageren, en anders zal er opnieuw contact plaatsvinden tussen de rapporteur en de advocaat.

Begin september 2018 - contact advocaat T.

De reclassering neemt begin september 2018 contact op met de advocaat van T. voor het maken van een afspraak.

De advocaat laat de reclassering weten rond 15 september 2018 terug te bellen.

13 september 2018 – aanhouding T. (inbraak)

T. wordt op 13 september 2018 aangehouden op verdenking van inbraak in een fietswinkel in vereniging gepleegd. De zaak wordt aangemeld bij ZSM.

14 september 2018 – heenzending T. (inbraak)

ZSM behandelt op 14 september 2018 de inbraak in een fietswinkel in vereniging gepleegd.

Niet is gebleken dat de dienstdoende officieren van justitie ZSM over de inbraak in een fietswinkel contact hebben opgenomen met de officier van justitie in de zedenzaak.

Wel blijkt uit een notitie van de officier van justitie ZSM (1) het volgende:

“Gezien de DOC is voorgeleiden niet aan de orde.”

De politie meldt op 13 september 2018 per e-mail aan ZSM dat T. op basis van zijn antecedenten is gelabeld als stelselmatige dader.¹⁹ In deze e-mail worden als antecedenten weergegeven: *“Feiten laatste 1 jr: 2, feiten laatste 5 jr: 13, feiten tot[aal]: 24.”*

Deze melding is aangetroffen in de algemene mailbox van ZSM Midden-Nederland. Niet kan worden achterhaald waarmee is gedaan. De reclassering laat de officier van justitie ZSM weten dat T. in het verleden niet heeft

¹⁶ Vaststelling door de rechter van de dag waarop de zaak ter zitting zal worden behandeld.

¹⁷ Deze aanvraag is gericht aan de Stichting Leger des Heils Jeugdbescherming & reclassering.

¹⁸ Met DOC wordt bedoeld het uittreksel justitiële documentatie van T.

¹⁹ Eerder, op 9 oktober 2015 meldde de politie aan ZSM: “[T.] is [op 17 oktober 2014] gelabeld als “gewone” veelpleger. Echter, met dit feit erbij zal hij voldoen aan de criteria van een ZAV'er of zelfs STD'er.” Met ZAV'er en STD'er wordt respectievelijk Zeer Actieve Veelpleger en Stelselmatige dader bedoeld.

meegewerkt aan het opstellen van een reclasseringsadvies en adviseert: '3RO: geen indicatie Reclassering'.²⁰

De officier van justitie ZSM (2) die de ZSM-dienst heeft overgenomen van de officier van justitie ZSM (1) besluit T. te dagvaarden; de officier van justitie ZSM (2) baseert zich hierbij op de notitie hierboven weergegeven van de officier van justitie ZSM (1).

T. wordt op 14 september 2018 heengezonden met een dagvaarding die aan hem wordt betekend in persoon.

19 september 2018 - contact advocaat T.

De reclassering neemt op 19 september 2018 opnieuw contact op met de advocaat van T., omdat de advocaat niet heeft teruggebeld.

20 september 2018 - reactie advocaat T.

De reclassering ontvangt op 20 september 2018 een reactie van de advocaat van T.

De advocaat laat de reclassering weten dat alleen met T. is gesproken over zijn medewerking aan het Pro Justitia-onderzoek en niet ook over zijn medewerking aan het opstellen van een reclasseringsadvies.

25 september 2018 - T. belt naar Pro Justitia-rapporteur

T. belt de Pro Justitia-rapporteur en geeft aan dat hij over vier weken beschikbaar is voor het onderzoek.

28 september 2018 - reactie advocaat T.

De reclassering ontvangt op 28 september 2018 opnieuw een reactie van de advocaat van T.

De advocaat laat de reclassering weten dat T. inmiddels ook is gevraagd of hij wil meewerken aan het opstellen van een reclasseringsadvies. De reclassering ontvangt hierop geen reactie meer.

15 oktober 2018 - aanhouding T. (diefstal)

T. wordt op 15 oktober 2018 aangehouden op verdenking van diefstal van een fiets in vereniging gepleegd. De zaak wordt aangemeld bij ZSM.

17 oktober 2018 - heenzending T. (diefstal)

ZSM behandelt op 17 oktober 2018 de diefstal van een fiets.

Niet is gebleken dat de dienstdoende officier van justitie ZSM over de diefstal van een fiets contact heeft opgenomen met de officier van justitie in de zedenzaak.

Wel blijkt uit een notitie van de officier van justitie ZSM het volgende:

"Als bedrijfsinbraak geen reden is voor opheffing schorsing, dan fietsdiefstal zeker niet."

De reclassering laat de officier van justitie ZSM weten dat T. in het verleden niet heeft meegewerkt aan het opstellen van een reclasseringsadvies en adviseert: '3RO: geen indicatie reclassering'.

De officier van justitie ZSM besluit T. te dagvaarden.

T. wordt op 17 oktober 2018 heengezonden met een dagvaarding die aan hem wordt betekend in persoon.

26 oktober 2018 - zesde uitnodiging reclassering (zedenzaak)

De reclassering stuurt op 26 oktober 2018 een zesde uitnodiging aan T. teneinde een reclasseringsadvies op te maken voor het onderzoek ter terechtzitting.

De uitnodiging wordt gestuurd aan de advocaat van T.

30 oktober 2018 - afspraak T. en Pro Justitia-rapporteur

Er vindt een afspraak plaats tussen de Pro Justitia-rapporteur en T. Laatstgenoemde wil op dat moment niet meewerken en eerst overleggen met zijn advocaat.

31 oktober 2018 - WhatsApp-bericht aan Pro Justitia-rapporteur

T. laat per WhatsApp-bericht weten dat hij graag een afspraak wil maken (hij geeft aan na 10 november 2018 mee te kunnen werken). Er wordt een afspraak gemaakt voor 13 november 2018.

6 november 2018 - reactie advocaat T.

De reclassering ontvangt op 6 november 2018 een reactie van de advocaat van T.

De advocaat laat de reclassering weten dat geen contact is verkregen met T., terwijl dat normaal goed verloopt.

²⁰ Dit is een standaard tekst en kan meerdere dingen betekenen. Op ZSM controleert de reclassering of over de betrokken persoon bij de reclassering informatie bekend is, onder meer in het registratiesysteem van de 3RO (Iris). Op basis daarvan wordt aangegeven of het in de rede ligt dat reclasseringsbemoediging toegevoegde waarde heeft. Het antwoord 'geen indicatie reclassering' betekent dat deze eerste screening op dat moment op ZSM geen reden heeft opgeleverd voor reclasseringsbemoediging. Een reden kan zijn dat een verdachte nooit heeft willen meewerken en dit ook in het verhoor laat zien. Maar het kan ook zijn dat de reclasseringswerker gezien het strafblad, de verklaring en de info die de reclassering (niet) heeft over een cliënt tot deze conclusie komt. Het is altijd een overweging van de reclasseringswerker op basis van de beschikbare informatie. Welke overweging in deze specifieke casus heeft geleid tot de conclusie dat er 'geen indicatie reclassering' was, is niet meer te achterhalen en dus niet bekend.

Inmiddels zou de advocaat contact met T. hebben gehad en hem hebben gevraagd telefonisch contact op te nemen met de reclassering.

7 november 2018 – hoger beroep (heling)

Het gerechtshof houdt op 7 november 2018 de zaak van de heling van een TomTom aan, omdat T. en zijn advocaat niet aanwezig zijn tijdens het onderzoek ter terechtzitting.

9 november 2018 - zevende uitnodiging reclassering (zedenzaak)

De reclassering stuurt op 9 november 2018 een zevende uitnodiging aan T. teneinde een reclasseringsadvies op te maken voor het onderzoek ter terechtzitting.

De uitnodiging wordt gestuurd aan de advocaat van T. met de opmerking:

“Voor zover mij bekend heeft (...) [T.] nog geen contact met ons opgenomen. Ik heb hem gebeld op het bij ons bekende nummer (...), doch dit bleek niet meer door hem in gebruik (...).”

Is het misschien mogelijk om het telefoonnummer van [T.] te krijgen, zodat wij direct contact met hem kunnen opnemen?”

De advocaat van T. laat de reclassering weten dat het telefoonnummer van T. niet mag worden verstrekt vanwege het beroepsgeheim en dat het verzoek van de reclassering aan T. zal worden voorgelegd. De reclassering ontvangt hierop geen reactie meer.

12 november 2018 – WhatsApp-bericht aan Pro Justitia-rapporteur

T. appt aan de Pro Justitia-rapporteur of de afspraak bij hem thuis kan plaatsvinden.

13 november 2018 – geen ontmoeting T. en Pro Justitia-rapporteur

Er wordt niet opengedaan op het verblijfadres van T. De Pro Justitia-rapporteur heeft hem geappt, met als reactie van T. daarop dat hij zich had verslapen.

14 november 2018 – ontvangst reclasseringsadvies (zedenzaak)

De officier van justitie ontvangt op 14 november 2018 de bevindingen uit het reclasseringsadvies d.d. 8 november 2018. De reclassering geeft aan dat er geen contact met T. tot stand is gekomen:

“Gezien de huidige gang van zaken, kan rapporteur - ook zonder betrokkene gesproken te hebben - niet anders dan concluderen dat een ambulante voorwaardelijk traject niet haalbaar zal zijn.

Er worden echter wel in zowel de ernst van de feiten, als de geschetste problematiek van betrokkene vele aanknopingspunten gezien die een ingrijpen vanuit de reclassering zouden legitimeren (indien haalbaar) en die bijvoorbeeld aanleiding

hadden kunnen geven tot het opleggen van een schorsings-toezicht.

Het feit dat er geen schorsingstoezicht is opgelegd aan betrokkene wordt door de reclassering gemist en opmerkelijk gevonden. Zeker ook gezien de vermeende rancuneuze houding jegens het slachtoffer. Mogelijk dat vanuit een schorsingskader wel motivatie was ontstaan om mee te werken aan advies en hadden wij op basis van de ervaringen met betrokkene uitspraken kunnen doen over bv. de ingeschatte risico's (op basis van een afname Static, Stable, Acute).

Voor nu staat de reclassering, ondanks het feit dat wij dit niet hebben kunnen toetsen tijdens een schorsing, op het standpunt dat een voorwaardelijk kader niet haalbaar is. In geval van veroordeling van betrokkene wil zij de rechtbank meegeven dat binnen een (volledig) onvoorwaardelijk kader opnieuw gekeken zal kunnen worden of er mogelijkheden zijn om interventies te organiseren en het risico onderzocht kan worden, zoals dat gebeurt in het kader van Detentie en Reïntegratie, een PP of V.I., in een situatie waarbij betrokkene wel bereikbaar is voor de reclassering en wellicht motivatie is ontstaan bij betrokkene om hieraan mee te willen werken. (...).”

3 december 2018 – gesprek psycholoog met T.

De psycholoog spreekt op 3 december 2018 een paar minuten met T. Laatstgenoemde laat de psycholoog weten dat hij niet mee wil werken. Een enkelvoudige psychologische Pro Justitia-rapportage wordt opgemaakt.

4 december 2018 – ontvangst bevindingen Pro Justitia-onderzoek (zedenzaak)

De officier van justitie ontvangt op 4 december 2018 de bevindingen uit het Pro Justitia-onderzoek. De psycholoog geeft aan geen advies te kunnen uitbrengen over de geestelijke toestand van T., omdat deze niet wenst mee te werken aan het onderzoek:

“Er is onvoldoende informatie over de persoon van betrokkene verkregen om te kunnen beoordelen of er sprake is van een ziekelijke stoornis of gebrekkige ontwikkeling van de geestvermogens. (...) Onderzoeker heeft op basis van het gesprekscontact [van een paar minuten] onvoldoende aanwijzingen gevonden voor psychische problematiek.”

20 december 2018 – bevel aanhouding (overtreding schorsingsvoorwaarden zedenzaak)

De officier van justitie geeft op 20 december 2018 het bevel om T. aan te houden ter zake van overtreding van de schorsingsvoorwaarden. T. heeft zich schuldig gemaakt aan een strafbaar feit en niet meegewerkt aan het opmaken van een reclasseringsadvies en het Pro-Justitia onderzoek.

2019

3 januari 2019 – aanhouding T. (overtreding schorsingsvoorwaarden zedenzaak)

T. wordt op 3 januari 2019 aangehouden op verdenking van het overtreden van de schorsingsvoorwaarden.

4 januari 2019 – opheffing schorsing voorlopige hechtenis (zedenzaak)

De officier van justitie vordert op 4 januari 2019 de opheffing van de schorsing van de voorlopige hechtenis van T.

De advocaat van T. laat de raadkamer weten dat T. bereid is mee te werken aan het opstellen van een reclasseringsadvies en een Pro Justitia-onderzoek. De advocaat verzoekt om schorsing van de voorlopige hechtenis.

De officier van justitie brengt hiertegen in dat T. daar ook vanuit de penitentiaire inrichting (hierna: de P.I.) aan kan meewerken. Daarnaast laat de officier van justitie de raadkamer weten zich niet te verzetten tegen de eventuele schorsing van de voorlopige hechtenis van T. onder voorwaarde van onder meer reclasseringstoezicht.

De raadkamer beveelt de opheffing van de schorsing van de voorlopige hechtenis van T. T. komt vast te zitten.

22 januari 2019 – verzoek schorsing voorlopige hechtenis (zedenzaak)

De advocaat van T. verzoekt op 22 januari 2019 opnieuw om schorsing van de voorlopige hechtenis.

31 januari 2019 – afwijzing verzoek schorsing voorlopige hechtenis (zedenzaak)

De officier van justitie en de advocaat van T. nemen dezelfde standpunten in als tijdens de raadkamerzitting op 4 januari 2019.

De raadkamer wijst het verzoek van T. om schorsing van de voorlopige hechtenis opnieuw af. De raadkamer overweegt daarbij dat bij de afweging van alle betrokken belangen het maatschappelijk en strafvorderlijk belang bij voortzetting van de voorlopige hechtenis nog steeds zwaarder weegt dan het persoonlijk belang van T. bij schorsing daarvan.

T. gaat hiertegen in hoger beroep.

20 februari 2019 – hoger beroep tegen afwijzing schorsing voorlopige hechtenis (zedenzaak)

Het gerechtshof houdt op 20 februari 2019 het hoger beroep van T. aan tot 27 februari 2019, omdat T. niet aanwezig is.

Ook de advocaat-generaal acht het van belang dat T. aanwezig is tijdens de behandeling van het hoger beroep. Daarnaast laat de advocaat-generaal het gerechtshof weten zich niet te zullen verzetten tegen de eventuele schorsing van de voorlopige hechtenis van T., omdat hij gedurende de schorsing van de voorlopige hechtenis geen contact heeft opgenomen met aangeefster van de vermoedelijke verkrachting en zich niet opnieuw heeft schuldig gemaakt aan een strafbaar feit (ziende op de goede zeden). Wel heeft de advocaat-generaal verzocht om reclasseringstoezicht op te leggen en dit heeft het gerechtshof op 27 februari 2019 overgenomen.

25 februari 2019 – disciplinaire straf vanwege kopstoot

T. geeft op 25 februari 2019 een medewerker van de P.I. een kopstoot.

De directeur van de inrichting legt T. hiervoor een disciplinaire straf op: opsluiting in een strafcel voor de duur van twee weken.²¹

27 februari 2019 – voortzetting hoger beroep tegen afwijzing schorsing voorlopige hechtenis (zedenzaak)

T. is nu wel aanwezig en belooft mee te zullen werken aan het opstellen van een reclasseringsadvies en een Pro Justitia-onderzoek.

De advocaat-generaal adviseert het gerechtshof de voorlopige hechtenis te schorsen onder voorwaarde van onder meer reclasseringstoezicht.

Het gerechtshof beveelt de schorsing van de voorlopige hechtenis van T. onder voorwaarden ingaande op 1 maart 2019.

De voorwaarden luiden onder meer:

- “(…) 3. dat de verdachte zich gedurende de schorsingsperiode niet schuldig zal maken aan enig strafbaar feit of zich op enige andere wijze zal misdragen; (…)
5. dat de verdachte zich zal houden aan de voorschriften en aanwijzingen hem te geven door of namens de Reclassering (…), ook als dat inhoudt een meldingsgebod;
6. dat de verdachte meewerkt aan een dubbel persoonlijkheids-onderzoek van het NIFP;
7. dat de verdachte meewerkt aan het opstellen van een reclasseringsrapport; (…).”

²¹ Aan T. zijn eerder disciplinaire straffen opgelegd. Daarvoor wordt verwezen naar evaluatie (B).

28 februari 2019 – aankondiging aangifte

De directeur van P.I. meldt op 28 februari 2019 aan de politie (te weten de wijkagent) dat hij aangifte wil doen van mishandeling. De aangifte ziet op de kopstoot die T. op 25 februari 2019 gaf aan een medewerker van de P.I. Er wordt een afspraak gemaakt voor 8 maart 2019 voor het doen van aangifte.

1 maart 2019 – schorsing voorlopige hechtenis

De uitvoering van het bevel tot voorlopige hechtenis van T. wordt op 1 maart 2019 geschorst.

De reclassering ontvangt diezelfde dag het verzoek om toezicht uit te oefenen.

Daarnaast ontvangt de politie die dag het schriftelijke verslag over de kopstoot die T. op 25 februari 2019 gaf aan een medewerker van de P.I.

4 maart 2019 – veroordeling T. (diefstal) en regie zitting (zedenzaak)

De politierechter veroordeelt T. op 4 maart 2019 voor de diefstal van een fiets tot een gevangenisstraf van twee weken waarvan een week voorwaardelijk met een proeftijd van twee jaren.

T. gaat hiertegen in hoger beroep.

Daarnaast vindt op diezelfde dag een zogenaamde regiezitting plaats in de zedenzaak. Op de regiezitting is gesproken over de voortgang van het opsporingsonderzoek. In de zaak moet nog een aantal getuigen worden gehoord. Tijdens de zitting is de voorlopige hechtenis niet opnieuw aan de orde gesteld.

5 maart 2019 – veroordeling T. (inbraak)

De politierechter veroordeelt T. op 5 maart 2019 voor de inbraak in een fietswinkel in vereniging gepleegd tot een onvoorwaardelijke gevangenisstraf van vier maanden.

T. gaat hiertegen in hoger beroep.

Het NIFP ontvangt diezelfde dag het verzoek van de officier van justitie om een Pro Justitia-onderzoek uit te voeren in de zedenzaak.

7 maart 2019 – eerste uitnodiging meldplichtgesprek in het kader van reclasseringstoezicht (zedenzaak)

De reclassering stuurt op 7 maart 2019 een uitnodiging aan T. teneinde uitvoering te kunnen geven aan het opgelegde reclasseringstoezicht.

8 maart 2019 - benoeming psycholoog en aangifte mishandeling

Het NIFP koppelt op 8 maart 2019 een psycholoog aan T.

Daarnaast doet de directeur van de inrichting op diezelfde dag aangifte van mishandeling tegen T.

12 maart 2019 – meldplichtgesprek reclassering met T.

De reclassering heeft op 12 maart 2019 een meldplichtgesprek met T.

18 maart 2019, 10.42 uur – aanslag te Utrecht

Aanslag in een tram op het 24 Oktoberplein in Utrecht.

3

Analyse van de beslissingen die
zijn genomen ten aanzien van
T. in relatie tot zijn
strafrechtelijk verleden

3.1 Inleiding

De gebeurtenissen die in hoofdstuk 2 chronologisch zijn beschreven worden in dit hoofdstuk geanalyseerd. Per onderdeel wordt inzichtelijk gemaakt volgens welke uitgangspunten de betrokken organisaties moeten handelen. Deze uitgangspunten zijn beschreven in aanwijzingen, werkinstructies en richtlijnen van deze organisaties. Daarna is beschreven hoe het in onderhavige casus feitelijk is verlopen.

In 3.2 wordt ingegaan op de (schorsing van de) voorlopige hechtenis, waarbij in 3.2.1. de relevante wet- en regelgeving en uitgangspunten worden geschetst en in 3.2.2. de chronologie wordt gevolgd van de casus.

In 3.3 wordt ingegaan op de ISD-maatregel waarbij een indeling is gemaakt in 2 onderdelen: de persoonsgerichte aanpak en ZSM. Per onderdeel is eerst een beschrijving gegeven en vervolgens is ingegaan op de casus. Tot slot wordt in 3.4 nader ingegaan op het Zorg- en Veiligheidshuis.

3.2 De (schorsing van de) voorlopige hechtenis

3.2.1 Relevante wet- en regelgeving en uitgangspunten

Uit artikel 82 Sv (strafvordering) volgt dat de rechter ambtshalve of op vordering van de officier van justitie te allen tijde de opheffing van de schorsing van de voorlopige hechtenis kan bevelen.

Op de rechter en de officier van justitie rust geen verplichting om de schorsing van de voorlopige hechtenis op te heffen dan wel te vorderen, indien een verdachte de opgelegde voorwaarden niet is nagekomen.²²

Het toezicht op het naleven van de opgelegde voorwaarden is op grond van artikel 14 Sv neergelegd bij het OM, tenzij er sprake is van reclasseringstoezicht, dan voert de reclassering het toezicht uit in opdracht van het OM.

Ten aanzien van nieuw gepleegde strafbare feiten tijdens een schorsing van de voorlopige hechtenis geldt dat in het onderhavige geval de zaaksofficier in de zedenzaak (de hoofdzaak) na overleg met de officier van justitie ZSM de afweging maakt of de gepleegde strafbare feiten aanleiding zijn om de schorsing van de voorlopige hechtenis op te laten heffen. Daarbij speelt onder andere het aantal en de aard van de gepleegde delicten mee (in relatie tot de aard van het feit waarvoor de voorlopige hechtenis is opgelegd) en welke invloed de opheffing van de schorsing van de voorlopige hechtenis heeft op trajecten die gedurende de schorsing zijn ingezet.

Zowel de reclassering als het NIFP werken voor het reclasseringsadvies respectievelijk het Pro Justitia-onderzoek met interne richtlijnen, die uitgaan van minimaal twee pogingen om in contact te komen met een verdachte. Niet in alle gevallen lukt het namelijk om direct in contact te komen met de verdachte. Indien mogelijk worden niet alleen uitnodigingsbrieven gestuurd naar het adres waar de verdachte is ingeschreven, maar wordt bijvoorbeeld ook telefonisch contact met de verdachte gezocht of wordt de verdachte bezocht. Indien geen contact mogelijk blijkt, wordt gekeken naar mogelijkheden om op basis van de beschikbare informatie toch een advies uit te brengen of een weigeringsrapportage. Voor het aanleveren van rapportages over de persoon van de verdachte door de reclassering of gedragsdeskundigen geldt volgens het Landelijk strafprocesreglement een termijn van twee weken vóór de zittingsdatum. Wanneer er nog geen zittingsdatum bekend is, gelden er geen termijnen. Het OM draagt zorg voor het inplannen van een zittingsdatum, waarna de reclassering uiterlijk twee weken voor die datum advies uitbrengt.

Voor reclasseringstoezicht dat is opgelegd in het kader van de schorsing van de voorlopige hechtenis geldt dat dit binnen zeven dagen na ontvangst van de opdracht een aanvang neemt. Het eerste meldplichtgesprek wordt daarbij als aanvang van het zogenaamde 'schorsingstoezicht' beschouwd.²³

Het reclasseringstoezicht is op te splitsen naar drie toezichtniveaus, te weten niveau 1, 2 en 3. Het toezichtniveau is een indicatie voor het recidiverisico en dientengevolge de intensiteit van de reclasseringsinzet.

²² Een schorsing ligt volgens de nota 'Aandachtspunten schorsing voorlopige hechtenis' van 19 november 2010 van de Rechtspraak bijvoorbeeld niet voor de hand indien te verwachten valt dat aan een verdachte de ISD-maatregel zal worden opgelegd. Daarnaast zijn contra-indicaties: een zwakke sociale binding van de verdachte; de financiën van een verdachte; verslavingsproblematiek, met het oog op recidivegevaar; een geestelijke stoornis of een persoonlijkheidsstoornis; het feit dat tegen de verdachte nog andere strafzaken lopen waarin feiten ten laste (zullen) worden gelegd waarvoor in de regel geen korte vrijheidsstraffen worden opgelegd; eerdere (onherroepelijke) veroordelingen van verdachte.

²³ De Reclassering heeft met het ministerie de verantwoordingsafspraken dat 80% van de schorsingstoezichten binnen een week start.

Niveau 2 is 'een gemiddelde kans op recidive en de onder toezicht gestelde moet gestimuleerd worden om zich te houden aan de bijzondere voorwaarden'. Tijdens het toezicht wordt samengewerkt met ketenpartners of doorverwezen naar partners die een bijdrage kunnen leveren aan de re-integratie van een verdachte.

3.2.2 Verloop van de casus

T. is vanwege de verdenking van verkrachting op 24 augustus 2017 aangehouden. De advocaat van T. heeft verzocht om schorsing van de voorlopige hechtenis. Tijdens een raadmierzitting op 21 september 2017 wordt dit verzoek door de rechtbank toegewezen. De voorlopige hechtenis van T. is geschorst met ingang van 22 september 2017. Bij deze schorsing wordt géén reclasseringstoezicht opgelegd. De schorsing duurt tot en met 3 januari 2019. Op die datum werd hij aangehouden.

De voorwaarden waaronder de voorlopige hechtenis van T. was geschorst zijn onder andere:

1. dat hij zich gedurende de schorsing niet schuldig mag maken aan enig strafbaar feit en
2. dat hij mee zou werken aan het opstellen van een reclasseringsadvies en een Pro Justitia-onderzoek ten behoeve van het onderzoek ter terechtzitting.

Ad voorwaarde 1

Periode 22 september 2017 tot en met 3 januari 2019

T. werd tijdens de schorsing van de voorlopige hechtenis verdacht van drie nieuwe strafbare feiten.

- de heling van een TomTom op 18 november 2017;
- de inbraak in een fietswinkel in vereniging gepleegd op 13 september 2018;
- de diefstal van een fiets in vereniging gepleegd op 15 oktober 2018.

Daarmee heeft hij zich meermalen niet aan de eerste voorwaarde gehouden.

De officier van justitie zou de opheffing van de schorsing van de voorlopige hechtenis kunnen vorderen, maar dat is niet gebeurd.

T.a.v. de heling van de Tomtom

De officier van justitie ZSM heeft de schorsing van de voorlopige hechtenis van T. opgemerkt en de eventuele opheffing daarvan besproken met de officier van justitie in de zedenzaak. Er is in samenspraak met deze officier van justitie voor gekozen om het traject van het opstellen van een reclasseringsadvies en een Pro Justitia-onderzoek een kans van slagen te geven en niet over te gaan tot het vorderen van de opheffing van de schorsing van de voorlopige hechtenis.

Het OM heeft er niet voor gekozen om de zaken te voegen omdat er op dat moment nog geen zittingsdatum bekend was in de zedenzaak en heling een heel ander soort feit betrof. Deze zaak is uiteindelijk afgedaan door T. op 19 november 2017 heen te zenden met een dagvaarding voor de snelrechtzitting van 28 november 2017.

T.a.v. de inbraak fietswinkel

Het is niet duidelijk geworden of de eventuele opheffing van de schorsing van de voorlopige hechtenis is besproken met de officier van justitie in de zedenzaak. Uit een notitie van de officier van justitie ZSM blijkt alleen dat voorgeleiding aan de rechter-commissaris niet aan de orde zou zijn geweest gelet op de justitiële documentatie. Naar alle waarschijnlijkheid is hiermee verwezen naar de justitiële documentatie van de medeverdachten, die in vergelijking met T. weinig tot niet met politie en justitie in aanraking waren gekomen. Of de officier van justitie in de zedenzaak een volledig beeld had van (het strafrechtelijk verleden van) T. is ten tijde van de evaluatie onbeantwoord gebleven. Ook in deze zaak is T. op 14 september 2018 heengezonden met een dagvaarding.

T.a.v. de fietsendiefstal

De officier van justitie ZSM heeft de schorsing van de voorlopige hechtenis opgemerkt, maar er wordt overwogen dat het niet in de rede ligt om voor het stelen van een fiets de opheffing van de schorsing van de voorlopige hechtenis te vorderen, nu kennelijk de inbraak in de fietswinkel ook geen reden was om de opheffing van de schorsing te vorderen. Het is niet met zekerheid te zeggen of dit ook met de officier van justitie in de zedenzaak is besproken. Ook in deze zaak is T. op 17 oktober 2018 heengezonden met een dagvaarding.

Periode 3 januari 2019 tot en met 1 maart 2019: Kopstootincident

Uitgangspunten informatie-uitwisseling

Ten tijde van het geweldsincident in de P.I. op 25 februari 2019 bestond er geen protocol of werkinstructie voor structurele, rechtstreekse informatie-uitwisseling tussen het gevangeniswezen en het OM over geweldsincidenten tijdens detentie. Wel gold en geldt dat bij geweldsincidenten tegen gevangenispersoneel wordt geadviseerd aangifte bij de politie te doen. Omdat – indien het geweldsincident daartoe aanleiding geeft – eerst een onderzoek zal worden gedaan door de politie en daarna een beoordeling van het strafbare feit door het OM volgt, kan tussen het moment van het incident en het besluit over het al dan niet vervolgen, de nodige tijd verstrijken.

Casus kopstootincident

Kort voor de tweede schorsing van de voorlopige hechtenis, op 25 februari 2019, heeft T. een kopstoot gegeven aan een medewerker van de P.I. waar hij op dat moment verblijft. Hij is hier door de directeur van de P.I. disciplinair voor gestraft. De directeur van de P.I. heeft conform protocol aangifte wegens mishandeling gedaan. Drie dagen na het incident, op 28 februari 2019, neemt de directeur van de P.I. contact op met de politie om aangifte te doen van mishandeling. Deze aangifte wordt op 8 maart 2019 opgenomen. Twee dagen na het geweldsincident, op 27 februari 2019, vindt de aangehouden raadkamerzitting plaats bij het gerechtshof, waarbij het al dan niet opheffen van de voorlopige hechtenis aan de orde zou komen. Het gerechtshof wijst het verzoek tot schorsing van de voorlopige hechtenis toe.

Het geweldsincident (de kopstoot) in de P.I. was op dat moment niet bekend bij de advocaat-generaal en het gerechtshof ten tijde van de zitting. Er bestond geen werkinstructie met betrekking tot directe informatie-uitwisseling tussen DJI en het OM over geweldsincidenten in de P.I. Het kopstootincident heeft dus bij de beslissing tot schorsing van de voorlopige hechtenis geen rol gespeeld.²⁴ Ook bij de reclassering was het kopstootincident niet bekend.

Goede informatieuitwisseling over geweldsincidenten – ongeacht binnen wiens zicht deze plaatsvinden – tussen partijen zoals OM, DJI en reclassering, zowel in de veiligheidsketen als ketenoverstijgend met zorgpartners, is relevant voor de wijze waarop (en door wie) bijvoorbeeld toezicht wordt ingeregeld of een risico-inschatting wordt gemaakt.

Ad voorwaarde 2

Eén van de andere voorwaarden was dat T. mee moest werken aan het opstellen van een reclasseringsrapport en een Pro Justitia-onderzoek. De voorwaarde dat T. dient te verschijnen op iedere oproeping die aan hem wordt verstrekt door een justitiële organisatie hangt daarmee samen.

De reclasseringsinstellingen (Reclassering Nederland en het Leger Des Heils) en het NIFP hebben verschillende pogingen gedaan (binnen twee adviesopdrachten) om T. uit te nodigen. Daarbij achtte de officier van justitie in de zedenzaak het van belang om inzicht te verkrijgen in de persoon van T. zodat er een inschatting kon worden gemaakt over het recidiverisico en kon worden geadviseerd over een eventuele strafoplegging. Dit belang woog

bij voortdurend zwaar. Hoewel gaandeweg duidelijk werd dat T. – die eerder vermijdend gedrag had vertoond²⁵ – niet mee wilde werken heeft de reclassering, conform haar interne richtlijn voor het rapporteren bij niet meewerkende verdachten, er desondanks voor gekozen een advies uit te brengen gebaseerd op de voorhanden zijnde informatie.

Het NIFP heeft ook meerdere uitnodigingen gestuurd en heeft - in de periode na het uitbrengen van het reclasseringsadvies – een paar minuten met T. gesproken, maar in het gesprek met de rapporteur gaf T. aan dat hij niet wenste mee te werken aan het onderzoek. Daarop heeft het NIFP een weigeringsrapportage uitgebracht. De reclassering meldt (conform het reclasseringsadvies van 8 november 2018) op 14 november 2018 per e-mail aan de officier van justitie in de zedenzaak dat T. niet meewerkt aan het opstellen van een reclasseringsadvies. Na ontvangst van de weigeringsrapportage van het NIFP op 4 december 2018 besluit de officier van justitie in de zedenzaak T. aan te laten houden ter zake van overtreding van de schorsingsvoorwaarden.

3.2.3 Afrondend

Gebleken is dat de reclassering en het NIFP in de periode 30 augustus 2017 tot 20 december 2018 meermalen contact hebben gezocht met T. Daarbij woog voor de officier van justitie in de zedenzaak het belang om inzicht te krijgen in de persoon van T. bij voortdurend zwaar. Nadat de reclassering en het NIFP definitief hadden vastgesteld dat T. niet wenste mee te werken, is aan de officier van justitie in de zedenzaak een reclasseringsadvies en een weigeringsrapportage verzonden. Na ontvangst daarvan besloot de officier van justitie in de zedenzaak om T. aan te laten houden ter zake van het overtreden van de schorsingsvoorwaarden. Of het belang van het verkrijgen van inzicht in de persoon van T. na verloop van tijd had moeten worden afgezet tegen de tijdsduur waarbinnen de reclassering en het NIFP meermaals hebben getracht contact te krijgen met een niet meewerkende verdachte, valt buiten de reikwijdte van deze evaluatie.²⁶

Wat betreft de situatie na de tweede schorsing. Het gerechtshof beveelt de schorsing van de voorlopige hechtenis van T. onder voorwaarden ingaande op 1 maart 2019. Op 1 maart 2019 ontvangt de reclassering de opdracht om reclasseringstoezicht uit te oefenen en op 7 maart 2019 stuurt de reclassering een uitnodiging aan T. teneinde uitvoering te kunnen geven aan het reclasseringstoezicht. Op 12 maart 2019 spreekt de reclassering met T. Tijdens het eerste meldgesprek is uitleg gegeven over de reclassering, het toezicht en de schorsingsvoor-

²⁵ Zie hiervoor hoofdstuk 2 onder 29 augustus 2017.

²⁶ Beslissingen van rechters en officieren van justitie vallen niet onder de reikwijdte van deze evaluatie.

waarden, waaronder de medewerking aan het opstellen van een reclasseringsadvies en een rapportage door NIFP. Het toezicht is gestart op niveau 2. T. moest zich op 26 maart 2019 opnieuw melden.

3.3 De ISD-maatregel

3.3.1 Persoonsgerichte aanpak

Sinds 1 oktober 2004 is de ISD-maatregel van kracht. Voor de invoering van de ISD-maatregel bestond de maatregel Strafrechtelijke Opvang Verslaafden (hierna: de SOV-maatregel).²⁷ De ISD-maatregel is bedoeld voor meerderjarige daders die stelselmatig met de politie en justitie in aanraking komen.²⁸ Met de maatregel wordt beveiliging van de maatschappij nagestreefd tegen een doelgroep die verantwoordelijk is voor een aanzienlijk deel van de criminaliteit en de overlast waarmee de samenleving wordt geconfronteerd. Waar de SOV-maatregel alleen bestemd was voor verslaafde daders, biedt de ISD-maatregel plaats aan een brede(re) groep daders. Onder de tot een ISD-maatregel veroordeelden bevinden zich naast verslaafden ook psychisch gestoorden, dak- en thuislozen en niet verslaafde daders van relatief kleine vermogensdelicten. De belangrijkste (dubbele) nevendoelestelling is het realiseren van een gedragsverandering door het doorbreken van de vicieuze cirkel van opsluiten – vrijlaten – strafbare feiten plegen – veroordelen – opsluiten.

De ISD-maatregel kenmerkt zich door een *persoonsgerichte aanpak*: de nadruk ligt op de persoon van de verdachte en niet op de ernst van het feit. Bij een persoonsgerichte aanpak krijgt het strafrechtelijke verleden van de verdachte een sterker accent bij de beoordeling van het strafbare feit en de straftoemeting. Een langdurige carrière van criminele overlast moet volgens de wetgever een zwaarwegende factor zijn bij beantwoording van de vraag welke strafrechtelijke reactie het meest passend is. Naast het criminele gedragspatroon van de verdachte worden ook de eerdere drang- en dwangtrajecten die de dader heeft gedaan in aanmerking genomen. Pas wanneer alle mogelijke strafrechtelijke interventies zijn ingezet en deze niet de beoogde gedragsverandering en overlastvermindering hebben opgeleverd, wordt overgegaan tot het

vorderen en eventueel opleggen van de ISD-maatregel.³⁰ Vanwege het ingrijpende karakter van de ISD-maatregel geldt het als ultimum remedium.³¹

Voorwaarden voor oplegging

Artikel 38m van het Wetboek van Strafrecht (hierna: Sr) bevat de wettelijke vereisten voor het opleggen van de ISD-maatregel.

Het opleggen van de ISD-maatregel is alleen mogelijk bij feiten waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten. Daarnaast moet de dader in de vijf jaar voorafgaand aan het begane strafbare feit ten minste drie keer ter zake van een misdrijf onherroepelijk zijn veroordeeld of drie keer een onherroepelijke strafbeschikking opgelegd hebben gekregen. Vereist is dat deze straffen daadwerkelijk ten uitvoer zijn gelegd.³² Het idee daarachter is dat dan vaststaat dat de dader zich niet door andere strafrechtelijke sancties heeft laten corrigeren (ultimum remedium). En ten slotte dient sprake te zijn van recidivegevaar en moet de oplegging noodzakelijk zijn ten aanzien van de veiligheid van personen of goederen.

Een rechter kan de ISD-maatregel alleen opleggen wanneer dit door het OM is gevorderd.³³ Voordat het OM een ISD-maatregel vordert, moet er naast de wettelijke vereisten zijn voldaan aan de definitie stelselmatige dader uit de 'Richtlijn strafvordering bij meerderjarige daders (in het bijzonder bij stelselmatige daders)' (hierna: de Richtlijn ISD-maatregel). Deze richtlijn geldt als recht in de zin van artikel 79 van de Wet op de Rechterlijke Organisatie (hierna: RO).³⁴ Volgens de Richtlijn ISD-maatregel is sprake van een stelselmatige dader indien in een periode van vijf jaar tegen de dader meer dan tien processen-verbaal zijn opgemaakt. Daarvan dient ten minste sprake te zijn van één misdrijf in de laatste twaalf maanden, terug te rekenen vanaf de pleegdatum van het laatst gepleegde misdrijf.

Als een dader kwalificeert als stelselmatige dader in de zin van de Richtlijn ISD-maatregel, dan geldt dat gehoord de ZSM ketenpartners, de officier van justitie de vordering van de ISD-maatregel overweegt.

²⁷ In 2004 is de SOV-maatregel opgegaan in de ISD-maatregel. Het SOV-traject vormt nu één van de trajecten binnen de ISD.

²⁸ Met meerderjarig wordt bedoeld een persoon van 18 jaar en ouder.

²⁹ Kamerstukken I, 2003/04, 28 980, D (MvA).

³⁰ Vgl. Kamerstukken II, 1990/00, 26 023, nr. 8, p. 25. Voor het opleggen van de ISD-maatregel is niet vereist dat eerdere behandelingen- of begeleidingspogingen zijn gedaan.

³¹ Zie onder meer Hoge Raad 29 mei 2007, ECLI:NL:HR:2007:BA2549, NJ 2007/328.

³² Zie ECLI:NL:HR:2006:AY8975.

³³ Overigens kan de rechter, ook als aan alle vereisten is voldaan, afzien van het opleggen van een ISD-maatregel indien dit niet zinvol wordt geacht.

³⁴ Hoge Raad 23 mei 2017, ECLI:NL:HR:2017:953, NJ 2017/233.

Casus T.

Harde wettelijke vereisten	
Artikel 38m, eerste lid en onder 1, Sr	Heling en (gekwalficeerde) diefstal zijn strafbare feiten waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten. ³⁵
Artikel 38m, eerste lid en onder 2, Sr	T. is vanaf zijn 18de levensjaar verschillende keren met politie en justitie in aanraking gekomen en was blijkens zijn justitiële documentatie in de vijf jaren voorafgaand aan de heling en (gekwalficeerde) diefstal ten minste drie keer ter zake van een misdrijf onherroepelijk veroordeeld. ³⁶ De drie veroordelingen zijn daarnaast geheel ten uitvoer gelegd.

Vereiste Richtlijn ISD-maatregel	
Definitie stelselmatige dader	Tegen T. zijn in de vijf jaren voorafgaand aan de heling en (gekwalficeerde) diefstal meer dan tien processen-verbaal opgemaakt. ³⁷ Daarnaast was sprake van één misdrijf in de laatste twaalf maanden, terug te rekenen vanaf de pleegdatum van de heling en (gekwalficeerde) diefstal, te weten de verkrachting uit 2017.

Terugkijkend kan worden vastgesteld dat T. gelet op artikel 38m Sr en de Richtlijn ISD-maatregel, ten tijde van de verdenking van het plegen van de heling en (gekwalficeerde) diefstal aan de (harde) wettelijke vereisten en de vereisten uit de Richtlijn ISD-maatregel voor het vorderen van de ISD-maatregel voldeed. T. was een stelselmatige dader. Een langdurige historie van criminele overlast moet volgens de wetgever een zwaarwegende factor zijn bij beantwoording van de vraag welke strafrechtelijke reactie het meest passend is.³⁸ In zo'n geval kan het OM aan de reclassering verzoeken een ISD-rapportage op te maken waarbij de reclassering onderzoekt of een ISD-maatregel op dat moment ook als een passende interventie kan worden beschouwd. Tegelijkertijd is het vaststaand recht dat het OM vele andere factoren moet meewegen voordat wordt overwogen de reclassering een ISD-rapportage te laten opmaken.

3.3.2 ZSM

Veelvoorkomende criminaliteit zoals heling en (gekwalficeerde) diefstal zorgt voor veel overlast. Voor deze

misdrijven is de ZSM-werkwijze ontwikkeld. De essentie van deze werkwijze is dat het OM en de politie in samenwerking met hun ketenpartners eenvoudige misdrijven zorgvuldig, snel en op maat beoordelen. Daarbij wordt sinds eind 2013 gewerkt volgens de 'Ontwerp 2.0 ZSM-werkwijze'. Dat laatste neemt niet weg dat er verschillen kunnen bestaan in de wijze waarop de werkwijze per ZSM-locatie is geïmplementeerd.³⁹ Ook is de ZSM-werkwijze nog altijd in ontwikkeling. Was bijvoorbeeld oorspronkelijk het streven om binnen zes uur of drie dagen te komen tot een finale beslissing, tegenwoordig kan ook voor een '7-dagen-zaak' worden gekozen en is ook de routeringsbeslissing⁴⁰ een officiële ZSM-beslissing.

De essentie van de ZSM-aanpak is dat in elke zaak maatwerk wordt geleverd via een aanpak die recht doet aan de belangen van de dader, het slachtoffer en de maatschappij. Daarbij is snelheid een belangrijk element; daders en slachtoffers weten snel waar ze aan toe zijn. Door de aanwezigheid van alle ketenpartners (Politie, OM, reclassering, Raad voor de Kinderbescherming en

³⁵ Zie artikel 38m, eerste lid en onder 1, Sr jo. artikel 67, eerste lid en onder a, Sv jo. de artikelen 416, 311 en 310 Sr.

³⁶ Zie Uittreksel Justitiële documentatie van 18 maart 2019.

³⁷ Zie Uittreksel Justitiële documentatie van 18 maart 2019.

³⁸ Kamerstukken I, 2003/04, 28 980, D (MvA).

³⁹ In Midden-Nederland wordt gebruik gemaakt van een handboek en verschillende handleidingen.

⁴⁰ Hiermee wordt bedoeld een verwijzing van de zaak voor verdere beoordeling en uiteindelijke beslissing, zoals: oproepen voor een TOM-zitting, dagvaarden, verwijzen naar bijvoorbeeld het Veiligheidshuis, of een overdracht aan de back office van het OM.

Slachtofferhulp) op een ZSM-locatie wordt informatie-uitwisseling en samenwerking bevorderd. Op basis van die informatie wordt in principe binnen zes uur naar een passende afdoening gezocht. De officier van justitie beoordeelt of een zaak geschikt is voor een ZSM-aanpak.⁴¹ In de praktijk is er een zekere spanning tussen de drie in ZSM gehanteerde uitgangspunten: snelheid, kwaliteit en effectiviteit. Het is van belang hiertussen een goed evenwicht te vinden. Immers, de uitgangspunten liggen niet steeds in elkaars verlengde.⁴²

Processtappen

De Ontwerp 2.0 ZSM-werkwijze benoemt vier processtappen in het werkproces van ZSM. Het verschilt per processtap welke justitiële partner in actie komt. De vier processtappen bestaan weer uit verschillende fasen. In het ZSM-werkproces hoeven de processtappen niet per se volgtijdelijk plaats te vinden. De uitvoering van een aantal fasen kan zich bijna parallel voltrekken.

Processtap 1

Als de politie de aanhouding van een verdachte in BVH⁴³ opneemt, verschijnt de zaak op de verdachtenmonitor. Vanaf dat moment halen de medewerkers van het OM en de politie de benodigde zaaks- en persoonsinformatie en aanvullende contextinformatie uit hun eigen registratiesystemen en controleren zij of de verdachte voorkomt in het registratiesysteem van het Veiligheidshuis (GCOS). Als dat het geval is, dan wegen ze het advies uit het Veiligheidshuis mee bij de selectie- en afdoeningsbeslissing. Daarnaast controleert de politie op basis van het 'Processchema ISD bij ZSM' of de aangehouden verdachte in hun registratiesysteem kwalificeert als stelselmatige dader. Op basis van de verzamelde gegevens nemen de officier van justitie ZSM en de ketenprocescoördinator (hierna: de KPC) gezamenlijk een selectiebeslissing. Zo kan de zaak worden afgehandeld op basis van de ZSM-werkwijze dan wel worden doorverwezen naar de *back office* van het OM voor het reguliere (niet-ZSM) strafrechttraject of worden overgedragen aan het Veiligheidshuis ter agendering van de ketenoverstijgende complexe problematiek.⁴⁴

De zaaks- en persoonsinformatie worden samen met de selectiebeslissing verwerkt in een opsporingsjournaal waarin alle relevante informatie wordt opgenomen die verband houdt met de zaak. Het uitgangspunt hierbij is beheer op één plaats; de bron van alle relevante informatie voor het OM en de politie is het opsporingsjournaal. Daarbij wordt het van belang geacht dat relevante beslissingen worden gemotiveerd, zodat het bijvoorbeeld voor een opvolgend officier van justitie duidelijk is waarom ergens (niet) voor gekozen is.

Processtap 2

Indien de zaak voor ZSM in aanmerking komt verstrekt de KPC de benodigde basisinformatie aan de reclasseringwerker van de 3RO ten behoeve van de informatieverzameling en advisering. De 3RO hebben namelijk geen toegang tot het opsporingsjournaal. Contextinformatie uit het zorg- en sociaal domein verrijkt de casus, zo leert de ervaring. Dit geldt voor casuïstiek met zowel lichte als zwaardere problematiek. Informatieverzameling vindt vervolgens plaats door alle ketenpartners. Deze informatieverzameling kan verschillende activiteiten omvatten, zoals het controleren van de eigen registratiesystemen op relevante en beschikbare informatie (over bijvoorbeeld de justitiële documentatie) en het benaderen van collega's in de eigen organisatie. Als de ISD-maatregel mogelijk aan de orde is toetst de officier van justitie ZSM volgens het 'Processchema ISD bij ZSM' en de 'Handleiding van de ZSM-officier aan de tafel vast' zo vroeg als mogelijk of een verdachte voldoet aan de wettelijke criteria en de criteria uit de Richtlijn ISD-maatregel. Als een verdachte op basis van de justitiële documentatie voldoet aan de criteria dan meldt de officier van justitie ZSM dat aan de reclasseringwerker van de 3RO zodat de opmaak van een ISD-rapportage kan worden overwogen. Of één van de andere op ZSM aanwezige ketenpartners bespreekt met de officier van justitie dat het opmaken van een ISD-rapportage kan worden overwogen. Ook wanneer de politie heeft gemeld dat de verdachte in hun registratiesysteem wordt gekwalificeerd als stelselmatige dader dient er een toets plaats te vinden door de officier van justitie ZSM aan de hand van de wettelijke criteria en de

⁴¹ Zie <https://www.om.nl/onderwerpen/werkwijze-van-het-om/> en <https://www.politie.nl/themas/zsm-aanpak-voor-de-afhandeling-van-veel-voorkomende-criminaliteit.html>.

⁴² Zie het WODC-rapport "Snel, betekenisvol en zorgvuldig. Een tussenevaluatie van de ZSM-werkwijze" (<https://www.wodc.nl/onderzoeksdatabase/z589-effectmeting-zsm.aspx>). Het aantal zaken dat op jaarbasis instroomt op ZSM Midden-Nederland bedraagt circa 15.000.

⁴³ Basisvoorziening Handhaving (BVH) is het landelijk geautomatiseerd basissysteem voor alle kernprocessen van de politie en wordt tevens gebruikt voor sturings-, informatie-, en ondersteuningsdoeleinden.

⁴⁴ In zo'n situatie wordt de zaak niet zelf overgedragen (die blijft mogelijk openstaan onder verantwoordelijkheid van de officier van justitie gedurende de behandeling in het Veiligheidshuis), maar de complexe casuïstiek waarvan de zaak slechts een onderdeel is. Er wordt dan ook voor die zaak in ZSM (nog) geen routerings- of afdoeningsbeslissing genomen.

criteria uit de Richtlijn ISD-maatregel. De kwalificatie die door de politie aan een verdachte wordt gegeven is namelijk niet gebaseerd op de justitiële documentatie van een verdachte en is daarmee slechts een signaal.

Processtap 3

Relevante informatie over de verdachte wordt door de ketenpartners beschikbaar gesteld aan de officier van justitie ZSM en de KPC en vervolgens voorbereid. Dit betekent dat onder meer de uitkomsten van het opsporingsonderzoek worden bestudeerd. Vervolgens worden zaken geselecteerd voor (plenaire) bespreking of direct voor verdere verdieping op de context. Alle partners hebben een rol in het signaleren van zaken waarvoor het benodigd is deze (plenair) nader met elkaar te bespreken (aanvullend aan het aanleveren van informatie en advies). Uiteindelijk neemt de officier van justitie ZSM een routerings- of afdoeningsbeslissing.

Processtap 4

Na de routerings- of afdoeningsbeslissing verwerken het OM en de politie zo nodig de beslissing in hun registratiesystemen. De ketenpartners worden geïnformeerd over de beslissingen en ontvangen indien wordt afgeweken van eerder overleg of advies een toelichting op de beslissing. De ketenpartners verwerken de voor hen relevante gegevens over de beslissing in hun eigen registratiesysteem. Indien de verdachte nog aanwezig is op het politiebureau, dan verzorgt de verbalisant van de politie namens het OM de uitreiking en de betekening van de dagvaarding.

Casus T.

De officier van justitie ZSM en de KPC hebben gezamenlijk besloten dat de helingszaak en de (gekwalficeerde) diefstalzaken voor ZSM in aanmerking komen, omdat er sprake was van veelvoorkomende criminaliteit. Gelet op de justitiële documentatie van T. lag het voor de hand dat de officieren van justitie ZSM, alsook de andere op ZSM aanwezige ketenpartners, telkens hebben getoetst of hij voldeed aan de wettelijke criteria en de criteria uit de Richtlijn ISD-maatregel. Maar omdat dit niet is opgetekend in het opsporingsjournaal of in de registratiesystemen van de ketenpartners, is ten tijde van de evaluatie niet duidelijk geworden of die toets is uitgevoerd. Wel is gebleken dat de politie in een interne e-mail naar aanleiding van de aanhouding van T. voor de inbraak in een fietswinkel heeft gemeld dat hij in hun registratiesysteem wordt gekwalficeerd als stelselmatige dader. Of en zo ja wat hiermee is gedaan is ten tijde van de evaluatie niet duidelijk geworden omdat de melding alleen is aangetroffen in de algemene mailbox van ZSM Midden-Nederland. De reclassering gaf aan over de (politie)status van T. geen melding te hebben ontvangen.

3.3.3 Afrondend

Gebleken is dat T. ten tijde van het plegen van de heling en (gekwalficeerde) diefstal volgens de wettelijke criteria en de criteria uit de Richtlijn ISD-maatregel in aanmerking kwam voor deze maatregel.

Of het vorderen van de ISD-maatregel ten aanzien van T. door de in deze casus betrokken officieren van justitie ZSM is overwogen is ten tijde van de evaluatie onbeantwoord gebleven, omdat hierover niets is opgetekend in het opsporingsjournaal of in de registratiesystemen van de ketenpartners. Het ontvangen van een melding van de politie dat T. in hun registratiesysteem wordt gekwalficeerd als stelselmatige dader kan de officier van justitie ZSM helpen om binnen de vaak hectische en drukke ZSM-omgeving te bepalen of een verdachte in aanmerking komt voor het vorderen van een ISD-maatregel. Uit de evaluatie is naar voren gekomen dat de justitiële documentatie binnen een ZSM-werkomgeving onvoldoende toegankelijk (gebruiksvriendelijk), niet actueel en onoverzichtelijk is. In de hectische en drukke ZSM omgeving is die toets dus lastig uit te voeren.

Hierbij kan nog worden aangetekend dat als de ISD-maatregel door de officier van justitie ZSM zou zijn overwogen en besproken met de ketenpartners het de vraag is of de officier van justitie ZSM de ISD-maatregel in het onderhavige geval ook daadwerkelijk zou hebben gevorderd. Pas wanneer alle mogelijke strafrechtelijke interventies zijn ingezet en deze niet de beoogde gedragsverandering en overlastvermindering hebben opgeleverd, wordt in de praktijk namelijk overgegaan tot het vorderen en eventueel opleggen van de ISD-maatregel. Uit de evaluatie is naar voren gekomen dat in het onderhavige geval nog niet alle mogelijke interventies waren ingezet. Niet te achterhalen bleek of er in alle gevallen uitwisseling plaatsvond tussen de ZSM-officier en de officier van justitie van de zedenzaak. De verhouding tussen de (hectiek en veelheid van) ZSM-zaken en (de dynamiek in) de zedenzaak laten zich, gelet op de aard van de zaken en de belangen van het slachtoffer in de zedenzaak, in beginsel niet goed samenvoegen.

3.4 Het Zorg- en Veiligheidshuis

Een Zorg- en Veiligheidshuis is een netwerksamenwerking van organisaties die actief zijn in het gemeentelijk domein, de zorgketen (de zorgpartners) en de strafrechtketen (de justitiële partners). De samenwerking van de netwerkpartners is gericht op het aanpakken van ketenoverstijgende complexe problematiek rond personen en/of gezinnen. Dit met als doel 'het voorkomen en vermindere van recidive, (ernstige) overlast, criminaliteit en maatschappelijke uitval, door een combinatie van

repressie, bestuurlijke interventie en zorg'. Deze samenwerking begint in de casusoverleggen waarin de partners complexe casuïstiek bespreken en plannen van aanpak opstellen, maar krijgt zijn beslag in de uitvoering van de in het casusoverleg afgesproken acties.

Omdat Zorg- en Veiligheidshuizen een beperkte capaciteit hebben, moeten er binnen de context van ketenoverstijgende complexe problematiek keuzes worden gemaakt over welke casuïstiek wel en welke niet in een Veiligheidshuis wordt beled. Die keuzes worden door de netwerkpartners - waaronder het OM, de politie en de gemeenten - gemaakt op basis van landelijke, regionale en lokale prioriteiten.

In de periode dat T. in beeld was bij verschillende ketenpartners was er in de regio Utrecht sinds 2015 sprake van een zogenaamde 'Top X-benadering'. Het gaat hierbij om de aanpak van personen die met enige regelmaat delicten plegen die een grote impact hebben op de samenleving (High Impact Crimes), zoals woninginbraken, straatroven en overvallen. Dit was in lijn met het landelijk Veiligheidsprogramma, met de regionale Veiligheidsstrategie en met de gemeentelijke Integrale Veiligheidsplannen. Bij de Top X-aanpak werkt het Veiligheidshuis ook nauw samen met tal van instellingen en diensten op het gebied van (beschermd/begeleid) wonen, werk en inkomen, schuldhulpverlening en dagbesteding. Ook zoekt het Zorg- en Veiligheidshuis samenwerking met buurt- en wijkteams. Met de persoonsgerichte aanpak van Top X'ers levert het Zorg- en Veiligheidshuis een bijdrage aan de vermindering van het aantal High Impact Crimes in de regio Utrecht. De resultaten van deze aanpak zijn te lezen in het 'Drie jarenverslag Top X 2015, 2016, 2017' (april 2018).

Daarnaast bestaat sinds 1 januari 2018 het casusoverleg 'Zorg en Veiligheid' waarin personen worden besproken met evidente psychiatrische problematiek en daarmee gepaard gaande ernstige gevaarzettingsrisico's. Samenwerkende partijen analyseren in dit overleg de individuele problematiek binnen elke casus. Daarna stellen zij een gezamenlijk gedragen, persoonsgericht plan van aanpak op. In de uitvoering van het plan is elke betrokken partij verantwoordelijk voor haar eigen aandeel. Het Zorg- en Veiligheidshuis monitort de uitvoering en de voortgang van deze persoonsgerichte aanpak.

De gemaakte keuzes voor regionale en lokale prioriteiten sluiten overigens geenszins uit dat netwerkpartners altijd casuïstiek waarover ernstige zorgen bestaan, kunnen aanmelden bij het Zorg- en Veiligheidshuis. Ten aanzien van iedere aangemelde casus zal dan worden beoordeeld of er een persoonsgerichte aanpak in het Zorg- en Veiligheidshuis nodig is.

Volgens de ZSM-werkwijze kunnen ZSM en Zorg- en Veiligheidshuizen elkaar versterken, in het belang van een betekenisvolle afdoening van een zaak. Een goede aansluiting tussen ZSM en het Zorg- en Veiligheidshuis kan leiden tot een persoonsgerichte aanpak, in plaats van alleen een zaaksgerichte benadering. Startpunt voor een mogelijke aanpak binnen een Zorg- en Veiligheidshuis is een aanmelding vanuit een van de ketenpartners.

Aandachtspunt hierbij is dat er wettelijke beperkingen zijn met betrekking tot gegevensuitwisseling, daar waar het domeinoverstijgend is.

Casus T.

Gebleken is uit de evaluatie dat T. vanuit ZSM niet is aangemeld bij het Zorg- en Veiligheidshuis Regio Utrecht, dat dus geen beslissingen heeft genomen in de onderhavige casus. De focus van het Zorg- en Veiligheidshuis lag in de periode waarop deze evaluatie ziet, op de aanpak van High Impact Crimes.

Gelet op zijn justitiële documentatie maakte T. zich daar niet schuldig aan. Ook is T. niet aangemeld bij het casusoverleg Zorg & Veiligheid omdat daar geen aanleiding voor werd gezien.⁴⁵

⁴⁵ Was dat wel het geval geweest dan was de casus alsnog beoordeeld door een triage-commissie van het OM (BOPZ-brigade), de politie, OM en forensische psychiatrie op basis van al dan niet aanwezige acute dreiging/gevaar.

4

Beschouwing en reflectie

4.1 Inleiding

De vraag die zich opdringt is: hoe kon het dat deze persoon die zich veelvuldig schuldig maakte aan delicten, voorwaarden schond, zich onttrok aan zorg en wettelijk in aanmerking kwam voor de ISD-maatregel toch vrij rondliep? Om die vraag te beantwoorden, wordt eerst een schets gegeven van het rechtssysteem in ons land, waarna conclusies worden getrokken uit deze casus.

4.2 Hoe zit het rechtssysteem in elkaar?

In ons rechtsbestel is een aantal keuzes gemaakt. Uitgangspunt in ons rechtssysteem is dat burgers zoveel mogelijk in vrijheid hun proces mogen afwachten, behalve wanneer er wettelijke gronden zijn om hierop een uitzondering te maken. Dat is het geval op grond van de artikelen 67 en 67a van het Wetboek van Strafvordering als een verdachte van een ernstig feit wordt verdacht en er sprake is van vluchtgevaar dan wel een gewichtige reden van maatschappelijke veiligheid die de onverwijld vrijheidsbeneming vordert.

Ook als en ondanks het feit dat iemand (een deel van) de (bijzondere) voorwaarde(n) schendt, kan ervoor gekozen worden om niet over te gaan tot het vorderen van de opheffing van de schorsing. De reden hiervoor is vaak dat de betreffende schending niet in verhouding staat tot de straf die de ten uitvoerlegging met zich meebrengt dan wel een ander doel wordt nagestreefd, bijv. het alsnog verkrijgen van medewerking aan andere (bijzondere) voorwaarden die zwaarder wegen. In de Zorg- en Veiligheidshuizen wordt alleen complexe casuïstiek besproken.

4.3 Wat betekent dit voor de onderhavige casus?

In het geval van T. was geen sprake van de bovengenoemde uitzonderingen. T. is weliswaar te duiden als een veelpleger, maar er was hier sprake van iemand die zich schuldig maakte aan een diversiteit aan ongelijksoortige feiten. Tevens is T. te duiden als iemand die zorg mijdt. Door de aard van de delicten viel T. ten opzichte van veel andere veelplegers voorafgaand aan de aanslag niet speciaal op. Vanuit het 'patroon' van crimineel gedrag en gepleegde delicten was in deze casus niet te voorzien dat er een geweldsuitbarsting als die in Utrecht zou plaatsvinden.

De voorlopige hechtenis inzake de zedenzaak die de rechter aan T. heeft opgelegd is twee keer geschorst, te weten door de rechtbank in eerste aanleg en later door het gerechtshof in hoger beroep. Hierdoor kon T. in vrijheid zijn strafproces afwachten. Er is hierbij belang gehecht aan de toezegging van T. om mee te werken aan een reclaseringsadvies en een Pro Justitia-onderzoek.

De ISD-maatregel is uiteindelijk niet gevorderd. Gezien de ongelijksoortige aard van de delicten (heling, overlast, diefstal, inbraak) wordt geoordeeld dat de ISD-maatregel disproportioneel zou zijn geweest. Er is niet voor gekozen T. aan te melden bij het Zorg- en Veiligheidshuis, omdat T. zich niet schuldig maakte aan High Impact Crimes.

4.4 Reflectie vanuit de betrokken organisaties

De casus maakt duidelijk dat de onder 4.1 geformuleerde vraag weliswaar te beantwoorden valt door in te zoomen op de verschillende beslissingen die zijn genomen en afwegingen die zijn gemaakt door betrokken organisaties, maar dat dit niet één pasklare oplossing oplevert waarmee toekomstige incidenten met zekerheid kunnen worden voorkomen.

De betrokken organisaties hebben bij het reflecteren op deze zaak de grote spanningen benoemd die in het geding zijn. Spanningen die zien op het enorme leed dat deze man heeft toegebracht aan slachtoffers, nabestaanden en de samenleving, de terechte wens om dit soort gedrag te willen voorkomen en de dagelijkse realiteit van de professionals in de strafrechtketen die elke dag geroepen zijn om in de enorme hoeveelheid zaken die elke dag met voorrang om aandacht vragen verstandige beslissingen te nemen. Alhoewel het strafrecht in de breedste zin van het woord geldt als passende reactie op misdrijven en verdenkingen daarvan, wordt met diezelfde reacties ook beoogd nieuwe misdrijven te voorkomen. Elke justitie-medewerker doet zijn werk met deze preventieve werking in het achterhoofd. Het is daarom des te betreurenswaardiger dat ondanks deze inzet dit misdrijf niet kon worden voorkomen. Bij een vermijdende, weinig coöperatieve dader als deze man die niet bijzonder opviel in vergelijking met andere veelplegers, met gedurende de laatste jaren vooral lichte ongelijksoortige delicten, zonder enige relatie met deze uitzonderlijke en onvoorspelbare geweldsexplosie, was een geslaagde preventieve werking van het strafrecht slechts denkbaar geweest met een exorbitante inzet van het strafrecht. Indien op relatief

lichte misdrijven consequent en aansluitend vrijheidsbeneming plaatsvindt was de kans op dit gruwelijke misdrijf geringer geworden. Daar staan hoge maatschappelijke, rechtsstatelijke en financiële kosten tegenover waarmee de Nederlandse rechtsstaat zich scherp zou gaan onderscheiden van omringende rechtstelsels. Ook zou een dergelijke keuze ingrijpende consequenties hebben voor de inzet en taakuitvoering van de betrokken organisaties in den brede. En zelfs indien de Nederlandse samenleving een dergelijk repressieve justitiële aanpak zou verkiezen, teneinde van dit soort ernstige misdrijven verschoond te blijven, moet bedacht worden dat consequent en continue vrijheidsbenemende sancties of voorlopige hechtenis toepassen bij kleine delicten niet voorkomt dat een dergelijke justitiabele tussendoor vrijkomt en alsnog dit soort misdrijven kan plegen. Deze dilemma's zijn onderwerp van gesprek geweest bij de reflectie op deze zaak. Dilemma's die inherent zijn aan het werken in een strafrechtketen en ons temeer doen beseffen hoe complex en kwetsbaar ons werk kan zijn, en ons des te meer motiveren om elke dag naar eer en geweten te handelen, in het belang van een rechtvaardige en veilige samenleving.

5

Conclusies en aanbevelingen

5.1 Conclusies

De betrokken organisaties delen het beeld dat de volgende conclusies te trekken zijn uit de analyse van deze casus die tot verbetering kunnen leiden.

5.1.1 Geen totaalbeeld

Er kan worden vastgesteld dat de wijze van handelen van de betrokken organisaties veelal zag op de vervolging van het enkele feit en/of de enkele feiten waarvan T. op enig moment werd verdacht. Hierdoor is geen totaalbeeld van T. verkregen. Dat zou wel zijn gebeurd, als de door hem (mogelijk) gepleegde strafbare feiten in onderling perspectief en in verhouding tot elkaar waren bekeken, en als deze gecombineerd waren met de beschikbare informatie over T. vanuit de diverse organisaties en de overige signalen, dan wel dat hij was besproken in een casusoverleg. Een betere informatievoorziening leidt tot betere contextgebonden beslissingen bij de verschillende organisaties.

Dit vereist ook goede informatieuitwisseling tussen partijen, zowel in de veiligheidsketen, als ketenoverstijgend met zorgpartners.

5.1.2 Meer zaakgerichte dan persoonsgerichte aanpak

De betrokken organisaties hebben gehandeld zoals volgens de geldende protocollen en werkinstructies van hen mocht worden verwacht. Tegelijkertijd heeft dit niet het gewenste totaalbeeld opgeleverd. Een reden hiervoor is de zaakgerichte aanpak (zedendelict). Bij een persoonsgerichte aanpak⁴⁶ zou er meer zicht geweest zijn bij de betrokken organisaties ten aanzien van T.'s strafrechtelijk verleden en openstaande verdenkingen van strafbare feiten.

5.2 Aanbevelingen

Met de reflectie uit hoofdstuk vier in gedachten én vanuit de conclusies naar aanleiding van de evaluatie van deze specifieke casus komen de organisaties gezamenlijk tot de volgende generieke leerervaringen en aanbevelingen, die in drie hoofdthema's zijn onder te brengen:

5.2.1 Verbeter de informatievoorziening

- Zorg dat informatie over zaken, personen en gebeurtenissen voor alle professionals uit de keten eenvoudig vindbaar, deelbaar en toegankelijk is.

- Onderzoek hoe de logging, registratie en onderbouwing van keuzes en beslissingen ten aanzien van verdachten beter kan worden vastgelegd. Houd daarbij wel rekening met enerzijds proportionaliteit en anderzijds met de huidige begrenzings vanuit de privacywetgeving en (on)mogelijkheden van de ICT. Bekijk of de justitiële documentatie toegankelijker en actueeler kan worden gemaakt. Dan is het bijvoorbeeld voor ZSM-medewerkers eenvoudiger vast te stellen of een verdachte voldoet aan de (wettelijke) criteria voor het vorderen van de ISD-maatregel.
- Bewaak dat beslissingen en de overwegingen die daaraan ten grondslag liggen conform bijvoorbeeld de 'Handleiding van de ZSM-officier aan de tafel vast' worden vastgelegd.

5.2.2 Verbeter de informatiedeling in de gehele keten

ALGEMEEN

- Uitgangspunt hierbij is 'Uit de kolom, in de keten'. Het gaat naast informatiedeling binnen de organisaties om informatiedeling over de kolommen heen en om ketenbewustzijn. Cruciaal is ervoor te zorgen dat – voor zover wettelijk mogelijk – de juiste informatie op het juiste moment bij de juiste partners komt. Daarbij is het belangrijk om ook het beeld van zorgpartners mee te nemen, omdat contextinformatie uit het zorg- en sociaal domein een casus verrijkt.
- Laat de ketenpartners met elkaar vormgeven hoe deze informatiedeling te verbeteren is. Bezie de afspraken die er zijn in de keten met inachtneming van wettelijke voorschriften hoe deze te verbeteren en toets de bestaande afspraken over informatieuitwisseling tussen de partijen zoals OM-DJI, DJI-Politie, DJI-gemeentereclassering en reclassering-OM.
- Het is nodig om na te denken hoe beter gekomen kan worden tot een totaalbeeld/ketenoverstijgend beeld van veelplegers (die een stapeling hebben van relatief minder zware delicten). Het proces stopt als informatie bij een relevante partner ontbreekt. Daarbij is het belangrijk om in beeld te brengen wat daar dan wel en niet voor nodig is, omdat er een veelheid aan informatie is.

SPECIFIEK:

- Richt een structureel proces in om de informatie-uitwisseling tussen DJI en het OM over misdrijven door gedetineerden te borgen.

⁴⁶ persoonsgerichte aanpak: een maatwerk aanpak met mogelijke combinaties van straf-, civiel, en bestuursrechtelijke instrumenten, preventie, zorg en hulpverlening. De PGA beoogt om met repressieve en preventieve interventies hardnekkige patronen van criminaliteit en overlast te doorbreken. Geprioriteerde personen worden naar een zorg- en/of justitieel traject geleid.

- Overweeg als OM vaker nadrukkelijk reclasserings-toezicht te vragen bij de rechter als bijzondere voorwaarde bij de schorsing van de voorlopige hechtenis. Vraag de reclassering hierover vooraf een schorsingsadvies.
- Bekijk of het wenselijk is dat het OM overlegt met de reclassering en het NIFP voordat om een advies-rapportage wordt gevraagd indien er sprake is van eerdere niet geslaagde reclasseringstrajecten en Pro Justitia-onderzoeken.

5.2.3 Onderzoek de persoonsgerichte aanpak bij stelselmatige daders/veelplegers

- Spreek een beleidslijn en werkwijze af hoe om te gaan met veelplegers die zich stelselmatig onttrekken aan bemoeienis en interventies in de keten.
- Onderzoek of er lokale initiatieven zijn ten aanzien van de aanpak veelplegers of stelselmatige daders die het waard zijn verder te laten onderzoeken op effectiviteit en haalbaarheid in een bredere context.⁴⁷
- Ontwikkel de samenhang tussen ZSM, de Zorg- en Veiligheidshuizen en mogelijk ook de lokale PGA aanpak verder. Op ZSM kan men worden geconfronteerd met complexe casuïstiek, die in het korte tijdsbestek van ZSM onvoldoende aandacht kan krijgen. De Zorg- en Veiligheidshuizen en de lokale PGA aanpak zijn juist gericht op complexe multiproblem-casuïstiek.
- Onderzoek of bij ZSM in de beoordeling van de casuïstiek explicieter kan worden meegewogen of een casus vanuit ZSM moet worden aangemeld bij het Zorg- en Veiligheidshuis; bezie hierbij welke verdachten die voldoen aan ISD-criteria aangemeld moeten worden bij het Zorg- en Veiligheidshuis (waarbij wel gekeken wordt wat in de praktijk realistisch is).

Bekijk of ZSM-medewerkers voldoende tijd hebben om niet-reguliere zaken (bijvoorbeeld zaken met een verdachte waarbij complexe problematiek speelt) tijdig te signaleren.

⁴⁷ Zo is de Veiligheidscoalitie Midden-Nederland actief aan het inzetten op een (lokale) Persoonsgebonden Aanpak (PGA). Deze aanpak is bestemd voor personen die te zwaar zijn voor de reguliere aanpak van wijk- en buurtteams en veiligheidsorganisaties, maar (nog) te licht voor het Veiligheidshuis. Mogelijk kan deze aanpak ertoe bijdragen dat personen als T. eerder in beeld komen.

The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that every entry, no matter how small, should be recorded to ensure the integrity of the financial data. This includes not only sales and purchases but also expenses, transfers, and adjustments. The document provides a detailed explanation of how to categorize these transactions correctly, ensuring they are recorded in the appropriate accounts.

The second part of the document focuses on the reconciliation process. It explains how to compare the company's internal records with the bank statements to identify any discrepancies. This process is crucial for detecting errors, such as double entries or omitted transactions, and for ensuring that the company's books are in balance. The document provides a step-by-step guide to performing a reconciliation, including how to investigate and resolve any differences.

The third part of the document discusses the preparation of financial statements. It outlines the requirements for these statements, including the balance sheet, income statement, and cash flow statement. The document provides a detailed explanation of how to calculate each of these statements, ensuring that they accurately reflect the company's financial performance over a specific period. It also discusses the importance of providing a clear and concise explanation of the results, highlighting key trends and areas of concern.

The final part of the document discusses the importance of maintaining accurate records for tax purposes. It explains how to track all deductible expenses and ensure that they are properly documented. The document provides a detailed explanation of the requirements for these records, including the need to retain receipts and other supporting documents. It also discusses the importance of consulting with a tax professional to ensure that the company is taking full advantage of all available tax deductions and credits.

Dit rapport is een uitgave van:
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Mei 2021